PREVALJSKE NOVICE 30

GLASILO OBČINE PREVALJE

JULIJ 2022

NAGRADA IN PRIZNANJA

ODLIČJA OBČINE PREVALJE ZA LETO 2021 4

PROJEKTI IN UREDITVE V OBČINI PREVALJE

PROJEKTI IN UREDITVE V OBČINI PREVALJE 14

PROSTOVOLJNI PREVOZI NA PREVALJAH 23

ŠPORT ZA INVALIDE V OBČINI PREVALJE 23

BRANJU PRIJAZNA OBČINA

2. FESTIVAL BRALNE ZNAČKE NA PREVALJAH 24

JUBILEJI

130. OBLETNICA ROJSTVA LUKE KRAMOLCA 26

DRUŠTVO KMETIC MEŽIŠKE DOLINE PRAZNUJE 30 LET AKTIVNEGA DELOVANJA 27

OB 80-LETNICI SLIKARJA LEANDRA FUŽIRJA 28

ALTRA IN DVAJSET LET ENOTE PREVALJE 29

ŠOLSTVO

ODLIČNI DEVETOŠOLCI V ŠOLSKEM LETU 2021/2022 30

ČEBELICE IN ČEBELARSTVO TUDI V OSNOVNI ŠOLI FRANJA GOLOBA PREVALJE 31

GOZDNI VRTEC, GOZDNI OTROCI IN GOZDNE IGRARIJE 32

MAJHNE ROKE OPRAVILE VELIKO DELO 33

NEPOZABNO DOŽIVETJE – PRESPANA NOČ V VRTCU . . 33

KULTURA

SUŠNIKOVI DNEVI 2022 34

PIHALNI ORKESTER PREVALJE SPET IGRA 36

KOROŠKI MOŠKI PEVSKI ZBOR VRES IZVEDEL ČASTITLJIV 50. LETNI KONCERT 37

KNJIŽNE NOVOSTI

SLOVENEC SEM 38

ZDI SE – NOVA PESNIŠKA ZBIRKA LIDIJE POLAK 39

DRUŠTVENA DEJAVNOST

33. FESTIVAL DOBROTE SLOVENSKIH KMETIJ 39

»ZELEMENJAVA« 40

ZDRAVJE

ZDRAVJE V OBČINI PREVALJE V LETU 2022 41

OBČINA PREVALJE – ZDRAVO MESTO 42

SVETOVNI DAN ZDRAVJA 2022 – »NAŠ PLANET, NAŠE ZDRAVJE« 42

POROČILO O KAKOVOSTI PITNE VODE NA OBMOČJU OBČINE PREVALJE V LETU 2021 44

VIRI POMOČI NA PODROČJU DUŠEVNEGA ZDRAVJA . . . 45

ŠPORT

»PRIHAJAM IZ GENERACIJE JEKLENIH KOROŠKIH OTROK« 46

TANJA GLUŠIČ JE PRIKAZALA ODLIČNO PRIPRAVLJENOST NA PRVI TEKMI ZA SVETOVNI POKAL . . 49

ZELO USPEŠNO LETO ZA OK PREVALJE 50

KOŠARKARSKA ŠOLA JEZERNIKI PREVALJE 51

PREVALJSKE NOVICE | Glasilo Občine Prevalje | Leto 2022, številka 30 | Izdajateljica: Občina Prevalje | Uredniški odbor: Aleksandra Saša Horvat, Hedvika Gorenšek, Barbara Žvirc | Odgovorni urednik: Boštjan Gorenšek | Uredila: Barbara Žvirc | Za verodostojnost posameznih člankov odgovarjajo avtorji. | Jezikovni pregled: Andreja Čibron Kodrin | Gradivo s fotografijami so pripravili: strokovne službe Občine Prevalje, zavodi, društva in posamezniki. | Oblikovanje: Andrej Knez, Sans | Tisk: Malex d.o.o. | Naklada: 2.500 izvodov | Fotografije so prispevali: Aleksandra Saša Horvat, Ana Krajnc, Ani Korošec, arhiv folklorne skupine Luke Kramolca, arhiv MoPZ Vres, arhiv NIJZ OE Ravne, arhiv Občine Prevalje, arhiv OŠ Franja Goloba Prevalje, arhivi športnih društev in klubov, arhiv Vrtca Krojaček Hlaček, Luka Dakskobler, Janez Gorjanc, Julija Kordež, Tin Küzma, Milan Piko, Lidija Polak, Nace Zavrl | Prevalje, julij 2022 | Na naslovnici: Leše

Spoštovani!

Prevaljske novice izidejo dvakrat letno.

Prispevke za junijsko/julijsko številko pošljite najpozneje do 5. junija, za decembrsko številko pa najpozneje do 5. decembra.

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Končno je prišel čas, ko koronavirus ni več glavna tema našega vsakdana. Samo upamo lahko in si želimo, da jesen ne bo ponovno postregla z novo različico koronavirusa. Žal je v tem času prišel med nas nov, še nevarnejši ter bolj uničujoč in zahrbten virus, ki se nezadržno širi iz Rusije v Evropo, od tistega, ki je bil na zmagovalni strani v drugi svetovni vojni, in ki med drugimi grozotami povzroča tudi strahotni dvig cen energentov in hrane. Žal pa za ta virus, ki je v nas zasejal jezo in strah, negotovost in tesnobo, še ni zdravila, zato prihodnosti ne moremo pričakovati s prevelikim optimizmom.

Vsem tegobam navkljub pa se zelo trudimo, da zaradi okoliščin, na katere občina ne more vplivati, vseeno izvajamo program dela, ki smo si ga zastavili skupaj z občinskim svetom in je zapisan v proračunu. Pri izvajanju investicijskih projektov, predvsem cestne infrastrukture, so v zadnjem obdobju izjemne težave z nekaterimi gradbinci, ki se požvižgajo na pogodbene roke in na pravočasnost izvedb investicij. Prijavljajo se na vse razpise, ne glede na človeške in strojne kapacitete, ki jih lahko zagotavljajo. Velike težave imamo predvsem z izvajalcem rekonstrukcije državne ceste skozi Prevalje. Očitno tudi država, ki je investitor projekta, ne more doseči tistega, kar si občani najbolj želimo – dokončanje ceste v pogodbenem roku. Pri taki dinamiki gradnje lahko le upamo, da bo projekt zaključen še letos.

V Prevaljskih novicah, ki so pred vami, vam v sliki in besedi predstavljamo nekaj največjih investicij.

Začenjamo gradnjo parka Jezero in plezalnega centra, rok dokončanja je avgust 2023. Z izvedbo tega projekta bomo na Prevaljah pridobili urejen javni park z dostopnimi površinami za vse koristnike parka in sodoben športnoplezalni center, namenjen vsem generacijam. Plezalni center bo omogočal vse vrste športnega plezanja, tako začetnikom kot tudi najbolj izkušenim uporabnikom in tekmovalcem.

Projekt razvoja turizma na Poljani je pripravljen, finančna sredstva so zagotovljena. Investicija se bo začela, takoj ko bo država rešila še nekaj odprtih vprašanj, ki se nanašajo na ureditev lastniških razmerij.

Za začetek izvajanja projekta vodooskrbe in kanalizacije v naši občini čakamo na sklep o sofinanciranju iz evropskih sredstev. Projekti in prijava so bili v začetku februarja posredovani na MOP, na javnem razpisu je že izbran izvajalec, pričakujemo začetek gradnje v jesenskem času.

Junija bo koncesionar začel obnavljati in asfaltirati občinske kategorizirane ceste na območju Občine Prevalje.

Več o tem in tudi o drugih temah, ki jih navajam v uvodniku, lahko preberete v člankih v tem časopisu.

Tudi družbeno in družabno življenje dobiva nove obrise, kažejo se v množici prireditev naših kulturnih in športnih društev. Vrhunec prireditev bo na letošnjih Jesenskih srečanjih, ko se bomo lahko po dveh »sušnih« letih, med 2. in 11. septembrom, spet množično in aktivno udeležili kulturnih, športnih in zabavnih prireditev.

Predvsem v času epidemije smo v naši državi vsi zelo pogrešali več sodelovanja, enotnosti, strpnosti, spoštovanja in tudi poguma. V naši občini teh naštetih vrednot ni manjkalo, za kar se iskreno zahvaljujem vsem občankam in občanom.

Ob državnem in občinskem prazniku je tudi čas, da prave vrednote človeka, kot so sodelovanje, upoštevanje različnosti in drugačnosti, tudi odločnost in sočutje, predvsem pa pripravljenost pomagati tistim, ki so pomoči potrebni, spet stopijo v ospredje našega življenja.

Nikoli ne smemo pozabiti, da v naši bližini divja grozovita vojna. Ne pozabimo, da tisoči ljudi v Ukrajini objokujejo svoje najbližje, da je vojna tisočim otrokom vzela starše in tudi otroštvo, da premnogi nimajo niti vode in hrane, in razmišljajo zgolj o preživetju. Tudi tega se je treba spomniti, da bi se zavedali, s kako majhnimi in rešljivimi problemi se pravzaprav ukvarjamo v naši lepi Sloveniji. Le složnost in volja sta potrebni!

V naši občini ne manjka posameznikov in društev, ki ves čas prestavljajo okvire pričakovanega ter dajejo občini dušo in prepoznavnost. Hvala vsem vam, še posebno pa iskrena hvala in čestitke vsem letošnjim nagrajencem!

Želim vam lepe in mirne poletne dni.

DR. MATIC TASIČ,
župan Občine Prevalje

Odličja Občine Prevalje za leto 2021

NAGRADA OBČINE PREVALJE:

Kulturno društvo Leše

Za več kot štiridesetletno kontinuirano ustvarjalno razvijanje kulturne podobe Leš, za ohranjanje kulturne dediščine kraja in za kulturno-turistično promocijo Občine Prevalje v širšem slovenskem prostoru.

Obrazložitev: Začetek delovanja Kulturnega društva Leše sega v leto 1921. Lani je praznovalo častitljivo oblетnico – 100 let od začetka delovanja. Najprej je društvo delovalo z imenom Kulturno društvo Svoboda, kasneje kot katoliško društvo, še kasneje v okviru krajevnega odbora in od leta 1980 deluje neprekinjeno kot samostojno Kulturno društvo Leše.

V 42 letih so društvo bogatile različne sekcije. V začetnih letih delovanja je bila glavna gledališka dejavnost. Leška gledališka skupina je na oder postavila po dve predstavi na leto: eno za odrasle ter eno za otroke in mladino. Vsa leta je močno prisotna tudi glasbena dejavnost. V letih od 1989 do 1999 je delovala vokalno-instrumentalna skupina Trio Kal, leta 1999 pa je bil ustanovljen pevski zbor, ta goji predvsem ljudsko petje ter v svoje programe vnaša zlasti ljudske in ponarodele pesmi. Pevski zbor je na Lešah prisoten že 23 let.

Že 17 let v okviru društva deluje posebna glasbena skupina Zimski kosci, ki z ljudskimi instrumenti in njim lastno glasbo sodeluje na različnih prireditvah na ozemlju celotne Slovenije ter se predstavlja v različnih televizijskih in radijskih oddajah.

V okviru društva vsa leta deluje recitatorska skupina ter s svojimi interpretacijami besedil in poezije popestri vsak dogodek v kraju.

Kulturno društvo Leše vseskozi skrbi tudi za ohranjanje kulturne dediščine kraja. Društvo je sodelovalo kot aktivni partner pri čezmejnem projektu občin Prevalje in Pliberk Po poteh koroške kulturne dediščine.

Ker je v preteklosti Leše zaznamoval predvsem rudnik, društvo gradi identiteto kraja na slavni delavski rudarski preteklosti. Kulturno društvo Leše je na vse objekte, ki so še iz časa rudnika, pritrdilo spominske plošče, oblikovalo učno pot Po stopinjah leških rudarjev, posnelo dokumentarni film Leše, rudarska vas in postavilo več pomnikov.

Sodelovali so tudi v čezmejnem projektu Geopark Karavanke.

Že dvajset let na vasi izvajajo ljudski običaj miklavževanja.

V zadnjih desetih letih se je Kulturno društvo Leše v slovenski prostor zapisalo z izjemnim družinskim festivalom Pravljična vas Leše. Družinski festival je postal tradicionalen, v letu 2022 bo že jubilejni 10. Festival temelji na ljudskem izročilu o bitjih, ki so v davnih časih prebivala na Lešah. Društvo festival vedno znova obogati z novimi, izvirnimi vsebinami in ga tako domišljijsko nadgrajuje; v zadnjih letih festival poteka tri dni. V okviru festivala so izdali tri slikanice za otroke: Pravljična vas Leše, Zaklad pod hribom (klasična izdaja) in Zaklad pod hribom (lahko branje). Pravljice so tudi zvočno posnete.

V dvainštiridesetih letih je Kulturno društvo Leše v kraju, v občini, na Koroškem in pri čezmejnem sodelovanju opravilo izjemno kulturno poslanstvo.

DOMICIL OBČINE PREVALJE:

Jure Gradišnik

Za nadstandardno kulturno udejstvovanje in dosežke na področju glasbene umetnosti ter s tem za prispevek k razvoju in prepoznavnosti Občine Prevalje.

Obrazložitev: Jure Gradišnik je svoj glasbeni talent odkril že v rosnih letih in ga negoval v Glasbeni šoli Ravne na Koroškem. Diplomiral je na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu prof. Stanka Arnolda in študij nadaljeval na Mozarteumu v Salzburgu pri prof. Hansu Ganschu. Je dobitnik mnogih nagrad na domačih in tujih tekmovanjih. Med drugim je leta 2005 za nastop s Slovensko filharmonijo prejel študentsko Prešernovo nagrado. Trenutno je zaposlen kot solo trobentač Simfoničnega orkestra RTV Slovenija in opravlja delo docenta na Akademiji za glasbo Ljubljana. S svojimi mojstrskimi tečaji (t. i. masterclassi) po vsem svetu privablja, poučuje in navdušuje najboljše mlade trobentače sveta.

Jure Gradišnik sodeluje z mnogimi dirigenti, sestavi in orkestri, vedno pa rad koncertira doma na Prevaljah in v vseh intervjujih poudarja svojo vez z rodnimi Prevaljami in Koroško.

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE:

Gorazd Čepin

Za dolgoletno delo na glasbenem in strokovnem pedagoškem področju, ki pomeni izjemen prispevek k razvoju in uveljavljanju kulturnih in družbenih dejavnosti v Občini Prevalje.

Obrazložitev: Gorazd Čepin glasbeno ustvarja že 44 let. Od začetkov v skupinah KORA in Vitamin ter duetu After Eight do sodelovanja s skoraj vsemi koroškimi glasbeniki je naštel že več kot 3.000 nastopov.

Več kot 25 let je bil edini korepetitor za otroške in mladinske pevske zbore Osnovne šole Franja Goloba Prevalje. S svojim pedagoškim delom je bil mentor številnim glasbenikom pri začetkih glasbenega ustvarjanja.

Pomembno je tudi njegovo ustvarjanje s hčerko Ditko, ki je ime Prevalj poneslo po Sloveniji in svetu. Kombinacija uglasbene poezije in avtorske glasbe ter sodelovanje s Ferijem Lainščkom polnita dvorane po vsej Sloveniji in tudi čez meje.

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE:

Ivan in Irena Sušnik

Za pomemben prispevek pri razvoju gospodarstva in folklore v Občini Prevalje.

Obrazložitev: Ivan in Irena Sušnik sta ustanovitelja in lastnika podjetja RCM d.o.o. s tridesetletno tradicijo na področju špedicije in soustanovitelja folklorne skupine Holmec, njen idejni vodja je Ivan Sušnik.

Podjetje RCM želi z visoko stopnjo strokovnosti pri izvajanju storitev carinskega posredovanja in z učinkovitim povezovanjem s partnerji še naprej dosegati maksimalno kakovost svojih storitev. Takšne storitve uresničujejo pričakovanja strank in s tem vplivajo na oblikovanje dolgoročnih odnosov, ki temeljijo na zaupanju in skupnem zadovoljstvu.

Zakonca Sušnik vedno sledita misli: »Edina možnost v naravi je rast, s krajšimi obdobji počitka. Če sčasoma zrastemo kot rodovitno drevo, so naša dejanja in rezultati plodovi, nam in drugim v veselje.«

In to jima že vse življenje odlično uspeva.

Ekološka turistična kmetija Gradišnik z Jamnice

Za pomemben prispevek pri razvoju ekološkega turizma v Občini Prevalje.

Obrazložitev: Ekološka turistična kmetija Gradišnik se nahaja na Jamnici, ob državni meji z Avstrijo. Leži na nadmorski višini 830 metrov. Velika je 30 hektarjev, od tega ima 1/3 travnikov in njiv v zelo strmih legah. Martina in Danilo Libnik s pomočjo štirih otrok uspešno kmetujeta in upravljata s turistično infrastrukturo. Leta 2015 so začeli turistično dejavnost, za odlično delo so leta 2020 v vseslovenski akciji »S kmetije za vas« med turističnimi kmetijami prejeli najvišje priznanje – zlato sončnico.

Njihovi z ljubeznijo prežeti ekološki pridelki in izdelki postajajo svojevrstna blagovna znamka, ki privablja vse zahtevnejše goste in je prepoznana že zunaj lokalnega okolja.

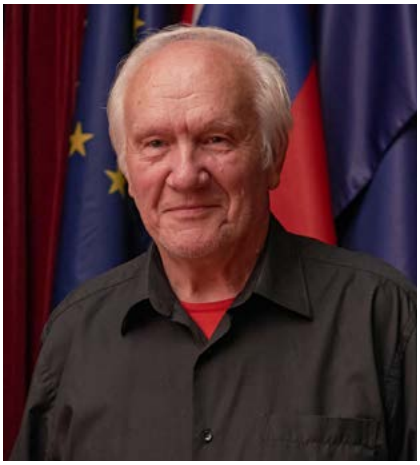
Njihova največja želja za prihodnost je, da bi se kmetije med seboj še bolj povezovale in dopolnjevale.

SUŠNIKOVA PRIZNANJA OBČINE PREVALJE

ZLATO SUŠNIKOVO PRIZNANJE:

Ivan Penec

Za življenjsko delo in izjemne dosežke v ljubiteljski kulturi v Občini Prevalje.

Obrazložitev: Ivan Penec je zelo aktiven in prepoznaven na kulturnem področju. Bil je zborovski pevec, (so)ustanovitelj oktetov, kvintetov, duov, solist, predsednik kulturnih društev, je pesnik in pisatelj. Pred dvajsetimi leti je ustanovil pevsko skupino Rute in ta s svojimi nastopi še vedno razveseljuje občinstvo.

Samo v zadnjih šestih letih je v samozaložbi izdal kar pet knjig (proza in poezija). Tik pred izdajo je njegova prva zgoščenka z naslovom Najina pot, ki jo ustvarja skupaj z glasbenikom Matevžem Štaherjem.

Zaradi ljudi, kot je Ivan Penec, je naša kultura bogatejša, neprecenljiva in nepogrešljiva.

SREBRNO SUŠNIKOVO PRIZNANJE:

Renata Piko

Za dolgoletno negovanje kulturne dediščine in prisotnost ljubiteljske kulture v Šentanelu.

Obrazložitev: Renata Piko je vse življenje predana ljubiteljski kulturi v Šentanelu. Kot vodja Podružnične šole Šentanel skrbno varuje dediščino Luke Kramolca. Več kot dvajset let je tajnica v Kulturnem društvu Šentanel in pobudnica klekljarske skupine. Vodi in povezuje tudi različne kulturne prireditve v domačem kraju.

BRONASTO SUŠNIKOVO PRIZNANJE:

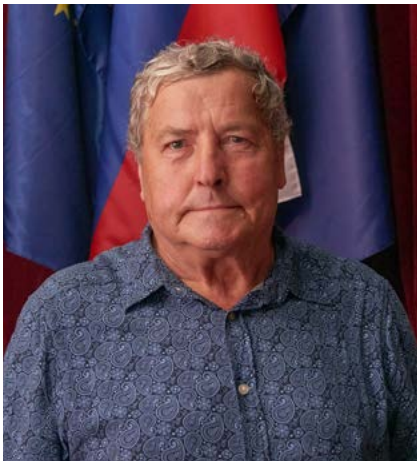
Ana Berložnik

Za dvajsetletno ustvarjalno delo na področju ljubiteljske kulture in viden prispevek pri rasti zborovskega petja na Prevaljah.

Obrazložitev: Ana Berložnik poje pri koroškem pevskem zboru KAPZ Mohorjan vse od njegove ustanovitve leta 1999 in je že 11 let njegova predsednica. Sodelovala je pri največjih uspehih zbora kot pevka in kot članica odbora. S svojim srčnim delom v vseh letih petja in delovanja pri zboru pušča sledi, ki jih čas ne bo zabrisal.

PRIZNANJA ZA ŠPORT OBČINE PREVALJE

ZLATO PRIZNANJE ZA ŠPORT:

Albert Časl

Za velik prispevek in izjemne dosežke pri razvoju nogometa v Občini Prevalje.

Obrazložitev: Albert Časl, nogometaš, predsednik Nogometnega kluba Korotan Prevalje, nogometni promotor, piarovec in udarnik so le nekatere lastnosti in besede, s katerimi občani opisujejo njegov prispevek k ohranjanju, razvoju in popularizaciji nogometa v osemdesetih letih prejšnjega stoletja v Občini Prevalje.

Bil je član mlajših selekcij in članske ekipe NK Korotan, v katerih je spoznal nogomet, drugi pa so prepoznali njegove organizacijske in menedžerske sposobnosti. V njegovem mandatu so zgradili slačilnice in sanitarije, električno napeljavo, sedišča za gledalce in še veliko več. Že v tistih letih je vedel, da brez mladih, izdelanih igralcev v mlajših selekcijah na Prevaljah ne bo dobre članske ekipe in pravega nogometa. Že takrat je zato iz Maribora občasno priskrbel dodatno strokovno pomoč za vodenje trenažnega procesa, s čimer je pokazal svoji daljnovidnost in širino. Prav tako je v vzdrževalna dela načrtno vključeval mlajše selekcije, s čimer je spodbujal krepitev občutka pripadnosti klubu in s tem lokalni skupnosti, krepil medgeneracijske vezi, delovne navade in samodisciplino najmlajših.

SREBRNO PRIZNANJE ZA ŠPORT:

Samo Sobočan

Za velik prispevek k razvoju karateja v Občini Prevalje.

Obrazložitev: Samo Sobočan se s karatejem ukvarja že od leta 1989. Bil je soustanovitelj Karate kluba Prevalje, ki bo prihodnje leto praznoval 20 let delovanja. V klubu trenira mlade navdušence, deluje pa tudi kot republiški trener in izpitni izpraševalec JKA karateja 4. dan. Skozi njegove učne metode je šlo že več kot 800 članov. V JKA zvezi Slovenije je član častnega razsodišča, na pokalnih turnirjih in državnem prvenstvu pa sodeluje tudi kot sodnik.

BRONASTO PRIZNANJE ZA ŠPORT:

Zdravko Senica

Za prispevek k razvoju kegljanja v Občini Prevalje.

Obrazložitev: Zdravko Senica keglja že več kot 32 let in je že 15 let član upravnega odbora Kegljaškega društva Prevalje. Nastopa v članski ekipi, v prvi in drugi kegljaški ligi. S svojim neutrudnim delom vedno pomaga pri organizaciji turnirjev, kot sta pokal Občine Prevalje in Božično-novoletni turnir. Opravil je tudi sodniški izpit iz kegljanja.

ŠPORTNA EKIPA LETA:
Ekipa male odbojke

Ekipa mlajših deklic Odbojkarskega kluba (OK) Prevalje je pod vodstvom trenerja Marka Drevenška v kategoriji mala odbojka na štirih kvalifikacijskih turnirjih za A-ligo vzhod premagala preostale tri ekipe, nato pa si je na šestih turnirjih in osmih dodatnih tekmah zagotovila nastop v polfinalu. V polfinalu so Prevaljčanke premagale ekipi ŽOK Triglav Kranj I in Ankaran, v finalu pa še najmočnejša kluba – Novo KBM Branik in Vital Ljubljana I.

Med 64 prijavljenimi ekipami iz celotne države v sezoni 2021/2022 je po 20 odigranih tekmah ekipa mlajših deklic OK Prevalje suvereno postala državna prvakinja.

ŠPORTNIK OBČINE PREVALJE ZA LETO 2021:
Vid Peršak

Vid Peršak je član španske profesionalne kolesarske ekipe Orbea Fox team. Uspešno je nastopal na tekmovanjih v Sloveniji in tujini. V tekmovanju SLO Enduro je bil državni prvak za leto 2021. Najboljši mednarodni rezultat je dosegel z osvojitvijo 5. mesta v svetovnem pokalu EWS v LA Thuillu. Skupni seštevek točk EWS je zadostoval za doseženo 25. mesto na svetu. V letu 2021 je bil Vid Peršak na državni podelitvi »Večer zvezd« izbran za najboljšega gorskega kolesarja v Sloveniji.

Poleg vseh treningov je Vid uspešen študent Fakultete za šport v Ljubljani. Julija je skupaj s kolesarskimi sodelavci na Ravnah izvedel 3. Kolesarski kamp Vida Peršaka. Prosti čas, ki ga ima zelo malo, porabi za svetovanje in vzgojo mladih kolesarjev, trasiranje in urejanje trailov ter popravilo koles. Lahko rečemo, da je Vid z dušo in telesom predan športu ter odličen vzgled mladim športnikom.

NAJPERSPEKTIVNEJŠA ŠPORTNICA OBČINE PREVALJE 2021:
Neža Štern

Neža Štern je v kategoriji starejše deklice v letu 2021 dosegla odlične rezultate na državnih in mednarodnih tekmah. Na državnem prvenstvu v akrobatiki je postala državna prvakinja v akrobatiki. V skokih z male prožne ponjave je na državnem prvenstvu dosegla 3. mesto, na Odprtem prvenstvu Bežigrada 1. mesto, na Odprtem prvenstvu Flip Koper 2. mesto, na Odprtem prvenstvu Beograda 2. mesto, na prvi tekmi za Pokal Slovenije 1. mesto, na tretji tekmi za Pokal Slovenije pa 3. mesto. Po končni razvrstitvi za Pokal Slovenije se je uvrstila na 2. mesto, po končni razvrstitvi za športnika leta slovenske gimnastike pa na 4. mesto.

Kot članica državne reprezentance Slovenije v teamgymu se je udeležila državnega in evropskega prvenstva v teamgymu. Na državnem prvenstvu so mladinke ekipno dosegle 4. mesto, na evropskem pa 7.

Neža še vedno pridno trenira in izpopolnjuje svoje znanje v akrobatiki ter se tudi v letu 2022 udeležuje tekmovanj na državni in mednarodni ravni.

Najvišji priznanji ob 60-letnici Bralne značke tudi na Prevalje

Praznovanje 60-letnice izjemnega gibanja za razvoj bralne kulture se je svečano zaključilo ob vstopu v praznovanje 61-letnice, s podelitvami najvišjih priznanj za najzaslužnejše mentorice in mentorje branja 3. maja 2022 v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

Nagrajene in vabljene mentorice in mentorje sta nagovorila predsednik Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS Marko Kravos in predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) Darja Groznik, s slovesnimi čestitkami pa je pozdravne govore sklenil predsednik republike Borut Pahor, ki je pred letom dni odprl tudi praznovanja na osrednji slovesnosti na Prevaljah, poimenovanih Mesto Bralne značke.

Najvišje priznanje Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS za dolgoletno mentorsko delo so prejele Hedvika Gorenšek, Barbara Hanuš, Mirjam Klavž Dolinar, Olga Lupinc, Boža Ojsteršek in Franceska Žumer, ki »so svoje delo z mladimi in manj mladimi bralci odlično, predano, prodorno ... opravljale dolga leta, ne le na svojih šolah, ampak mnogo širše. Še več, na področju bralne kulture večinoma delujejo še danes.« (iz obrazložitve) Hedvika Gorenšek je s spoštovanjem do tradicije, izjemnim občutkom za bralce številnih generacij in z inovativnim iskanjem novih poti tudi med tistimi, ki so poskrbeli, da so Prevalje danes kulturnozgodovinsko obeležje in hkrati živahno sodobno Mesto Bralne značke.

Ob 60-letnici smo se z veliko hvaležnostjo poklonili tudi izjemnim sodelavkam, ki so postale častne članice Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS: Berti Golob, dr. Meti Grosman, Greti Jukič, dr. Marjani Kobe, Darji Kramberger, Neži Maurer in Vladimiri Škof. Vsaka s svojim strokovnim znanjem in v svojem delovnem okolju so pomembno vplivale na to, da se Bralna značka ves čas posodablja in spodbuja k branju vedno nove generacije mladih, ob tem pa ostaja ponosna na pot, ki jo je prehodila. Greta Jukič »je širjenje Bralne značke vzela kot svoje življenjsko poslanstvo in je še danes aktivna v skrbi za ohranitev zgodovinskih pričevanj o gibanju. Je pobudnica vpisa Bralne značke v register slovenske kulturne dediščine, na rojstni šoli na Prevaljah je pripravila Muzej Prežihove bralne značke, bila vodilna pri počastitvi 50-letnice Bralne značke na Prevaljah in je ob praznovanju 60-letnice med ključnimi vodji projekta o ustanovitvi Muzeja Bralne značke na Prevaljah.« (iz obrazložitve)

Med dobitniki najvišjih priznanj sta Greta Jukič in Hedvika Gorenšek zaslužni tako za ohranjanje tradicije Bralne značke kot za njeno uspešno delovanje danes in njen pogled v prihodnost. Njuno delo je pomembno ne le za Prevalje, Mesto Bralne značke, in Koroško v celoti, temveč za gibanje v vseh njegovih razsežnostih v vsem slovenskem kulturnem prostoru in v vseh generacijah.

Obema nagrajenkama v Društvu Bralna značka Slovenije - ZPMS čestitamo in se jima zahvaljujemo za vse, kar sta storili pri razvoju bralne kulture in Bralne značke.

Manca Perko,
Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS

Foto: Katja Šturm

Julija Kordež, naj prostovoljka leta

V Kongresnem centru Brdo je 27. junija 2022 potekala zaključna prireditev natečaja Prostovoljec leta, na kateri so bila podeljena priznanja in nazivi izbranim prostovoljcem in prostovoljskim projektom. Ob 20-letnici projekta Prostovoljec leta je predsednik RS Borut Pahor izročil Mladinskemu svetu Slovenije posebno zahvalo.

Na natečaj je letos prispelo 112 prijav, od tega 88 za posameznike in 24 za projekte.

Naj prostovoljka v starosti do 29 let je postala Julija Kordež na predlog Zveze slovenske podeželske mladine. Izbrana je bila zaradi izjemno obširnega dela okviru delovanja podeželske mladine, tako na lokalnem kot nacionalnem nivoju; delo je vključevalo urejanje medijskih vsebin, fotografiranje, snemanje, grafično oblikovanje ter mednarodno sodelovanje, v okviru katerega je med drugim organizirala tri Erasmus+ partnerstva.

Juliji Kordež iskreno čestitamo!

PROJEKTI IN UREDITVE V OBČINI PREVALJE

I. PROJEKTI, SOFINANCIRANI S STRANI MOP

Občina Prevalje je bila uspešna pri pridobivanju sofinancerskih sredstev Ministrstva za okolje in prostor (v nadaljevanju MOP) za odpravo posledic neposredne škode po naravnih nesrečah. Občina je v proračunu zagotovila sredstva za plačilo DDV, za del tujih in zaključnih del ter za nepredvidena dela.
V letih 2021 in 2022 so bili izvedeni ali pa so v fazi izvajanja naslednji projekti:

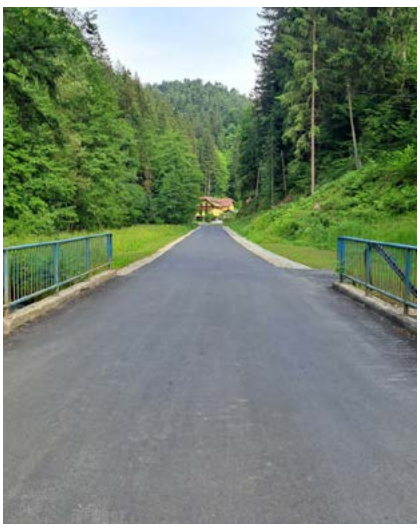
1. Projekt »Plazovi na cesti LC 350361, cesta Štopar–Šentanel« (odcep od Zmesa do križišča Jamnica)

Zaključen je projekt sanacije kategorizirane občinske ceste Štopar–Šentanel, od odcepa proti Zmesu do križišča za Sp. Jamnico, v skupni dolžini 1.138 m. Izvedene so bile lokalne razširitve ceste, urejene brežine in kamnite obloge ter bankine ob robovih ceste, izvedlo se je odvodnjavanje cestišča. Zelo pomembna pridobitev so tudi tri premostitve potokov, ki so povzročali veliko težav ob večjih nalivih. Izvajalec del je bilo podjetje VOC Celje d.o.o. iz Celja, ki je projekt izvedlo za pogodbeno vrednost približno 582.000 evrov z DDV. Občina Prevalje je od MOP prejela nekaj več kot 457.000 evrov sofinancerskih sredstev.

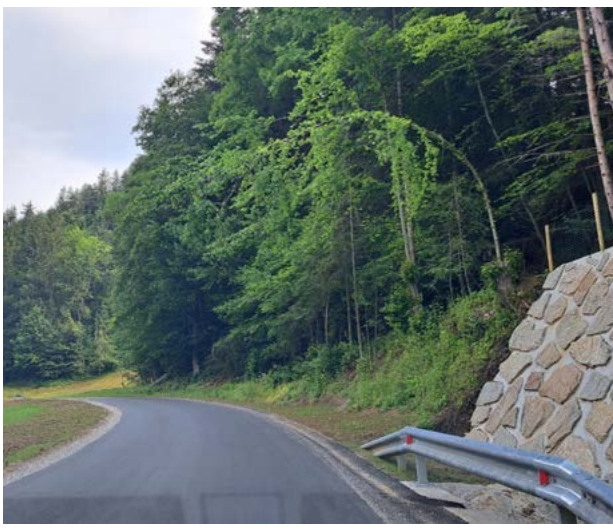

2. Projekt »Plazovi na cesti LC 350361, cesta Štopar–Šentanel« (od gostišča Hober do odcepa Zmes)

Zaključena je tudi sanacija kategorizirane občinske ceste Štopar–Šentanel od Hobra do odcepa Zmes v dolžini 970 m. Izvedene so premostitve dveh potokov in lokalne razširitve ceste, urejeno je bilo odvodnjavanje ceste, uredile so se bankine ter asfaltiralo se je vozišče. Izvajalec del je bilo podjetje TOP-KOP d.o.o. iz Slovenj Gradca. Pogodbena vrednost projekta znaša 426.000 evrov z DDV. Za odpravo posledic neposredne škode po naravni nesreči je Občina Prevalje od MOP prejela sofinancerska sredstva 344.000 evrov.

3. »Plazovi na cesti LC 350361, cesta Štopar–Šentanel, faza III«

V letu 2022 je Občina Prevalje izvedla javno naročilo za izbiro izvajalca del, in sicer za nadaljevanje projekta, to je za fazo III. Izbrano je bilo podjetje Gradbeništvo Gotovnik d.o.o. iz Pameč. Pogodbena vrednost znaša 439.000 evrov z DDV. Občina Prevalje je upravičena do povračila stroškov s strani MOP v višini 357.000 evrov.

V okviru projekta bodo sanirani zemeljski plazovi in cesta LC 350361 Štopar–Šentanel v skupni dolžini 1.004 m. Po izvedbi projekta bo asfaltirano cestišče širše ter opremljeno z robniki in bankinami, urejeno bo odvodnjavanje. Nadzor izvaja podjetje BOM MOČKA d.o.o. s Prevalj.

4. »Plazovi na lokalni cesti LC 350271, cesta Prevalje–Leše, odsek: od Kuplena do Lukana«

V sklopu projekta je bil zgrajen kamnito-betonski zid med strugo in cesto v dolžini 54,5 m, vgrajena je bila jeklena varovalna ograja s stebrički. Izvajalec projekta je podjetje Avtoprevozništvo in gradbena mehanizacija Temnikar, Davorin Temnikar s.p., iz Slovenj Gradca, vrednost projekta znaša 195.000 evrov z DDV, znesek sofinanciranja MOP pa je 151.000 evrov. Nadzor nad deli je izvajalo podjetje ISB d.o.o. iz Maribora.

5. »Plazovi na LC 350351 Žagarjev mlin – Kot – Leše, I. faza«

Zaključena je prva faza sanacije ceste na območju Kota, in sicer na odseku od kmetije Lagoja do Jugovega križišča v dolžini 1.612 m. Obsegala je sanacijo plazov in nestabilnega terena, izvedbo kamnito-betonskih zidov, ureditev odvodnjavanja in asfaltiranje. Izvajalec je bilo podjetje Slemenšek d.o.o. z Raven na Koroškem. Vrednost del je 842.000 evrov z DDV, Občina Prevalje je od MOP prejela 684.000 evrov. Nadzor nad deli je izvajalo podjetje ISB d.o.o. iz Maribora.

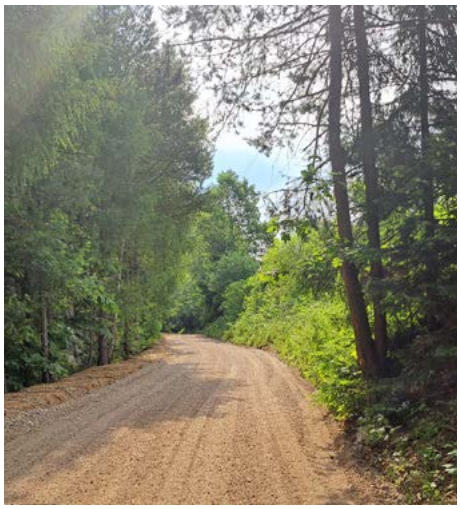

6. »Plazovi na LC 350351 Žagarjev mlin – Kot – Leše, II. faza«

Začela se je obnova ceste na območju Kota v dolžini približno 1.780 m. Sanacija plazov in nestabilnega terena na odseku od Jugovega križišča do Rožančevega naselja obsega razširitev vozišča, izboljšave temeljnih tal z vgradnjo tamponske plasti, odvodnjavanje in asfaltiranje ceste. Izvajalec je podjetje Slemenšek d.o.o. z Raven na Koroškem. Pogodbena vrednost za izvedbo del znaša 1.125.000 evrov z DDV. Občina Prevalje bo od MOP prejela 912.000 evrov. Nadzor nad deli izvaja podjetje ISB d.o.o. iz Maribora. Gre za dvoletni projekt.

II. PROJEKTI, FINANCIRANI Z LASTNIMI SREDSTVI OBČINE PREVALJE

1. Druga ulica Pod gonjami

V letu 2022 je Občina Prevalje objavila dva javna razpisa za izbiro izvajalca gradenj za obnovo druge in tretje ulice Pod gonjami. Za izvajalca je bilo izbrano podjetje Avtoprevozništvo in gradbena mehanizacija Temnikar, Davorin Temnikar s.p., iz Slovenj Gradca. Obnova druge ulice se je začela marca 2022, predviden zaključek del pa je v prvi polovici julija. Podobno kot v prvi ulici, tudi v drugi ulici obnavljamo vodovod in kanalizacijo, izvedena bosta odvodnjavanje in asfaltiranje. V sklop projekta sodita tudi ureditev ekološkega otoka in postavitev hidranta za zagotavljanje boljše požarne varnosti. Nadzor nad omenjenimi deli izvaja podjetje BOM MOČKA d.o.o. s Prevalj. Vrednost projekta je 304.000 evrov z DDV. Sredstva za izvedbo so zagotovljena v proračunu občine.

2. Tretja ulica Pod gonjami

Po zaključku del v drugi ulici bo obnovljena še tretja ulica. Izvajalec je podjetje Avtoprevozništvo in gradbena mehanizacija Temnikar, Davorin Temnikar s.p., ki je bilo na javnem razpisu najugodnejše. Predvidena dela pri obnovi so približno enaka kot pri obnovi druge ulice, saj gre za nadaljevanje projekta. Dela se bodo začela avgusta 2022, končana pa naj bi bila predvidoma novembra 2022. Vrednost projekta znaša 345.000 evrov z DDV.

III. PROJEKTI, SOFINANCIRANI S STRANI LAS

1. Projekt Okolju prijazna Mežiška dolina

Gre za skupni projekt območja LAS Mežiške doline. Prijaviteljica je LAS Mežiške doline, partnerice pa vse štiri občine Mežiške doline. Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj. V okviru projekta bo Občina Prevalje zgradila nov zbirni center za odpadke, postavila tri nove zabojnike za odpadno jedilno olje, med občane bo razdelila več kot 2.000 posod za zbiranje odpadnega jedilnega olja ter izvedla delavnice v vrtcu in šoli za ozaveščanje o ločevanju odpadkov. Za izbiro izvajalca za izvedbo gradbenih del za zbirni center bo junija 2022 objavljen javni razpis. Vsa dela in aktivnosti bodo izvedene še letos. Zabojniki za zbiranje odpadnega jedilnega olja bodo nameščeni pri trgovini Tuš v Zgornjem kraju, pri TP postaji v Spodnjem kraju ter v Nicini. Posode za odpadno olje bomo razdelili po gospodinjstvih, o čemer bodo občani tudi pravočasno obveščeni.

2. Medgeneracijsko povezovanje v Mežiški dolini

Je skupni projekt območja LAS Mežiške doline, katerega prijaviteljica je LAS Mežiške doline, partnerice pa so vse štiri občine Mežiške doline. Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj.

Konec marca 2022 smo začeli izvajati prve aktivnosti v okviru projekta, trajale bodo do konca maja 2023.

Cilja projekta sta izboljšati kakovost življenja lokalnega prebivalstva ter povečati ozaveščenost prebivalstva o pomenu medgeneracijskega sodelovanja in življenja z naravo.

Predvidene so naslednje aktivnosti: športne aktivnosti, kulturni in družabni dogodki, predavanja, delavnice in izobraževanja, ustvarjalne delavnice in druženja za vse generacije. Vse podrobne informacije o izvedbi aktivnosti so dostopne na FB strani Medgeneracijsko povezovanje v Občini Prevalje, na spletni strani Občine Prevalje je objavljen mesečni letak, na oglasnih deskah na lokaciji Občine Prevalje so izobešeni mesečni letaki. Koordinatorica projekta je Mojca Petrič s.p., M FIT (Center funkcionalne vadbe).

Projekt je namenjen vsem občanom, za vse generacije; tako upokojencem, invalidom, stanovalcem Doma starejših Na Fari kot mlajšim generacijam v vrtcu in šoli, staršem in delovno aktivnim prebivalcem. Lepo povabljeni na vse brezplačne aktivnosti in dogodke. Podrobnosti izvedbe so objavljene v sredstvih obveščanja.

Utrinek z brezplačne vadbe za starejše, ki se odvija vsako sredo ob 8.30 v prostorih Družbenega doma, v poletnem času pa v naravi – na stadionu Prevalje. Julija in avgusta vadba odpade. Nadaljuje se septembra.

IV. ŠPORTNI KOMPLEKS KOROŠKI PLEZALNI CENTER IN PARK JEZERO

Celoten projekt zajema izgradnjo sodobnega plezalnega centra na Prevaljah, ki bo omogočal težavnostno, hitrostno in balvansko plezanje ter tekmovanja na najvišji državni ravni, in ureditev štiri hektarje velikega zemljišča z novimi funkcionalnimi površinami za športne, rekreacijske in izobraževalne namene. Območje bo pridobilo vodni element, igrala, utrjene poti, pomožni objekt (sanitarije), parkovno, didaktično, športnoplezalno in drugo opremo za kakovostno preživljanje prostega časa.

Občina Prevalje je na javnem naročilu za izbiro izvajalca gradenj že izbrala izvajalca in z njim podpisala pogodbo za gradnjo Koroškega plezalnega centra, in sicer je to podjetje Vertikala-x d.o.o. z Raven na Koroškem. Za objekt je pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje, izgradnja pa se predvideva v dveh letih. Občina je kandidirala za sofinanciranje Ministrstva za infrastrukturo in šport ter pridobila 2.300.000 evrov.

Za izvedbo celotnega projekta je predvideno še sofinanciranje s strani EKO Sklada in MGRT, občina pa še čaka na njuno odločitev glede dodelitve sredstev. Preostanek sredstev pa bo zagotovil donator.

Za projektno rešitev parka Jezero je Občina Prevalje podpisala pogodbo z izbranim izvajalcem na podlagi javnega naročila, izdelana bo še letos.

Z izvedbo projekta bodo Prevalje pridobile objekt, ki bo pomemben z vidika športa, dodana vrednost pa se bo odražala tudi na drugih področjih, saj tekmovanja, treningi ipd. na državni ravni pomenijo tudi koriščenje turističnih zmogljivosti, gostinskih in drugih dejavnosti. Z ureditvijo parka pa bi Prevalje končno dobile urejeno zeleno površino. Njena lega omogoča dostop vsem osebam, ki bivajo v domu starejših ali obiskujejo stanovalce v njem, farno cerkev, šolo in vrtec ter druge objekte v občini. Vsem občanom pa bo v bližini na voljo urejeno sprehajalno območje z igrišči, urbano opremo ter igrali.

V. ENERGETSKA SANACIJA DRUŽBENEGA DOMA

Občina Prevalje se je prijavila na javni razpis Ministrstva za infrastrukturo za sofinanciranje energetske prenove stavb v lasti in rabi občin v letih 2021, 2022 in 2023 ter na tej podlagi prejela sklep oz. pogodbo o sofinanciranju projekta. Za prenovo je pripravljena projektna dokumentacija, ki zajema izvedbo strehe, fasade, zamenjavo ogrevalnega sistema ter izvedbo prezračevanja. Izvedba je predvidena v dveh letih, ocenjena vrednost projekta znaša 760.000 evrov, sofinanciranje pa 297.000 evrov. Izvajalec bo izbran z javnim razpisom.

VI. IZGRADNJA VODOVODNEGA OMREŽJA IN KANALIZACIJE

Občina Prevalje je na Ministrstvo za okolje in prostor februarja 2022 prijavila projekt Vodooskrba v Občini Prevalje. Vrednost celotnega projekta je 2.586.000 evrov brez DDV, predviden znesek sofinanciranja je milijon evrov. Gre za dvoletni projekt. Sklep MOP naj bi bil predvidoma izdan septembra 2022.

Projekt vodovoda zajema novogradnjo štirih vodovodnih sistemov:

- vodovoda Stražišče z vodohranom Trob ter dvema črpališčema (ČRP Stražišče in ČRP Unc)
- izgradnjo vodovoda Sirk z vodohranom in razbremenilnikom
- izgradnjo vodovodnega sistema Šentanel z zagotovitvijo dodatnega vodnega vira Kozul

S takšno ureditvijo javne vodooskrbe v Občini Prevalje bo urejen manjkajoč javni vodovodni sistem in zagotovljena priključitev tistih prebivalcev, ki še nimajo ustrezne javne oskrbe s pitno vodo.

Predmet projekta kanalizacije je opremljanje aglomeracije ID 8102 Leše 2019 z manjkajočo kanalizacijo in pripadajočimi objekti za optimalno in energetsko učinkovito delovanje sistema odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode iz omenjene aglomeracije. Gre za aglomeracijo, katere obremenitev s komunalno odpadno vodo je manjša od 2.000 PE.

V okviru projekta za izgradnjo kanalizacijskega sistema je predvidena izgradnja 787 m kanalizacije (546 m gravitacijskih kanalov in 241 m tlačnih kanalov) in dveh črpališč, s čimer se bo na sistem odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode priključilo dodatnih 92 uporabnikov. Na območju aglomeracije bodo z novim priključevanjem gospodinjstev ukinjene greznice, s tem bo preprečen nadaljnji nekontroliran iztok fekalij v naravo in zmanjšala se bo poraba energije iz naslova odvoza fekalij iz greznic.

Investicija obsega območje na Lešah od hišne štev. 139 do 144, kjer se načrtuje izgradnja kanala v dolžini približno 318 m, tlačnega voda in črpališča. Predvidena je priključitev 10 objektov na obstoječo komunalno kanalizacijo.

Na območju na Lešah od hišne štev. 68A do 100 se načrtuje izgradnja kanala v dolžini približno 228 m in tlačnega voda v približno enaki dolžini ter črpališča. Z izvedbo projekta bo na novo priključenih 13 objektov in podružnična OŠ Leše preko črpališča na obstoječo kanalizacijo. Ocenjena vrednost projekta je 297.000 evrov, predvideno pa je 50-odstotno sofinanciranje. Sklep MOP naj bi bil predvidoma izdan septembra 2022.

VII. KONCESIJA

Podjetje Slemenšek d.o.o. že od lanskega oktobra, ko je z Občino Prevalje podpisalo koncesijsko pogodbo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe rednega in investicijskega vzdrževanja občinskih javnih cest, izvaja dela in naloge na celotnem območju občine. Te obsegajo investicijsko vzdrževanje cest in obnovitev cestnih odsekov v dolžini približno 20 km, ki vključuje rekonstrukcijo vozišča, ureditev odvodnjavanja, asfaltiranje in izvedbo ustreznih navezav na obstoječe priključke.

Za asfaltiranje so predvideni naslednji odseki cest:

- Prevalje – Stražišče – Brinjeva gora – Kovač – Ocvirk
- cesta Godec – Gornikov križ
- cesta Zvonikov mlin – Mikl – Šentanel, pododsek: Pečar – Gornik
- cesta Prevalje – Klemen – Rožič
- Leše – Hermonk – Mežica
- cesta Lokovica – Lom – Mežica, pododsek: Pik – Stropnik
- cesta Pečnik – Šentanel

Dela se bodo predvidoma začela konec junija in bodo zaključena v dveh letih.

Del pogodbe obsega tudi redno zimsko in letno vzdrževanje približno 113 km občinskih javnih cest. Redno vzdrževanje poteka na celotnem območju Občine Prevalje in obsega vzdrževanje kategoriziranih in nekategoriziranih občinskih cest, pločnikov, parkirišč in drugih javnih površin, ki jih določi občina. Redno vzdrževanje se je začelo takoj po podpisu pogodbe. Kljub izjemno težkim razmeram na trgu gradbeništva dela aktivno potekajo.

Podjetje Slemenšek d.o.o. kot dolgoletni gradbeni partner se zaveda pomembnosti kakovostne in pravočasne izvedbe del, zato bo izpolnjevalo vse dogovore v podpisani pogodbi. Vseskozi se bo opravljal tudi nadzor nad stanjem cest, vključujoč pregled cest in izvedbo rednega vzdrževanja cest ter pregledniško službo. Hkrati pa bodo stremeli, da bodo dela rednega vzdrževanja kakovostno opravljena. Redno vzdrževanje med drugim obsega redno vzdrževanje prometnih površin in cestnih objektov, vzdrževanje bankin, naprav za odvodnjavanje, brežin in berm, prometne signalizacije in opreme ter urejanje vegetacije. Zagotovljeni bodo pregledno polje in prosti profil ceste, čiščenje cest ter redno vzdrževanje mejnikov in funkcionalnih površin. Nadzirale se bodo osne obremenitve vozil, skupne mase in dimenzije vozil ter tudi drugi potrebni intervencijski ukrepi.

Koncesijsko pogodbo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe rednega in investicijskega vzdrževanja občinskih javnih cest je Občina Prevalje s podjetjem Slemenšek d.o.o. podpisala za 15-letno obdobje.

VIII. INFORMACIJA O DELIH NA GLAVNI CESTI SKOZI PREVALJE

Izvaja se rekonstrukcija državne ceste G2-112/1255 Prevalje–Ravne v dolžini približno 1.540 m, ki vključuje tudi rekonstrukcijo križišč in priključkov na tem odseku. Investitor in naročnik izvedbe projekta je Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI), Občina Prevalje pa je sofinancer.

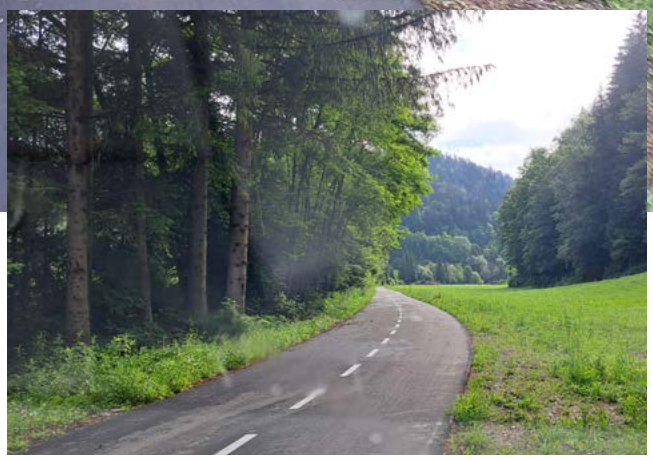
Izvajalec del je podjetje VOC Celje Vzdrževanje in obnova cest d.o.o., partner pa je Slemenšek, gradbeno podjetje d.o.o.

Projekt je izdelal Lineal d.o.o., nadzor izvaja Inženiring biro d.o.o. – obe podjetji imata sedež v Mariboru.

Skupna vrednost projekta je 4.614.000 evrov, sofinancerski delež občine pa je 1.539.000 evrov.

Občina Prevalje sofinancira površine za pešce in kolesarje, odvodnjavanje, parapetne in oporne zidove ter meteorno kanalizacijo, avtobusna postajališča in zaščito komunalnih vodov (EEO, vod TK, vod KKS, vodovod, plinovod).

Glavni krivec za zamudo in upravičeno slabo voljo občanov je izvajalec del – podjetje VOC Celje d.d. Po pogodbi bi morali dela zaključiti 6. avgusta 2022, vendar se bo glede na videno na terenu ta rok zavlekel še za več mesecev. Občina si po svojih najboljših močeh prizadeva, da bi dela stekla čim hitreje – vseskozi smo v stiku z DRSI, izvajalcem, nadzornim inženirjem in projektantom. Kolikor je to le mogoče, pomagamo reševati probleme, ki se pojavljajo na terenu, in se od njih ne ograjujemo. Drugih formalnih pristojnosti pri izvedbi projekta pa občina žal nima.

IX. »KOLESARKA« PREVALJE–POLJANA

V navezavi z RRA Koroška je Občina Prevalje sodelovala pri izvedbi državnih kolesarskih povezav, in sicer z odsekom G14 Prevalje–Poljana. Za naveden odsek je Občina Prevalje naročila projektno dokumentacijo ter sodelovala pri urejanju oz. pridobitvi potrebnih zemljišč. V okviru projekta je bila zgrajena asfaltirana dvosmerna kolesarska povezava v dolžini približno 2,3 km, zgrajena oz. prenovljena sta bila premostitvena objekta, urejeno je bilo odvodnjavanje in postavljena prometna signalizacija. Investitor projekta je Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI), izvajalec del pa je bilo podjetje Tegar d.o.o. iz Žalca. Vrednost projekta je 593.000 evrov.

Občina Prevalje bo ob enem najlepših odsekov kolesarskih poti na Koroškem namestila še klopi za sprehajalce in koše za odpadke, poskrbela pa bo tudi za redno čiščenje vozišča in za vzdrževanje. Želimo si, da bi bila novozgrajena »Kolesarka« še naprej v ponos Občini Prevalje in da bi na in ob njej v sožitju uživali tako kolesarji kot tudi sprehajalci.

V sodelovanju DRSI in MOP se bo še letos nadaljevala gradnja kolesarske poti od kozolca na Poljani do meje z Občino Mežica. Trasa bo umeščena v brežino pod glavno cesto. Gre za zahteven poseg, saj je na tem odseku treba prestaviti vodovod, plinovod in električne vode.

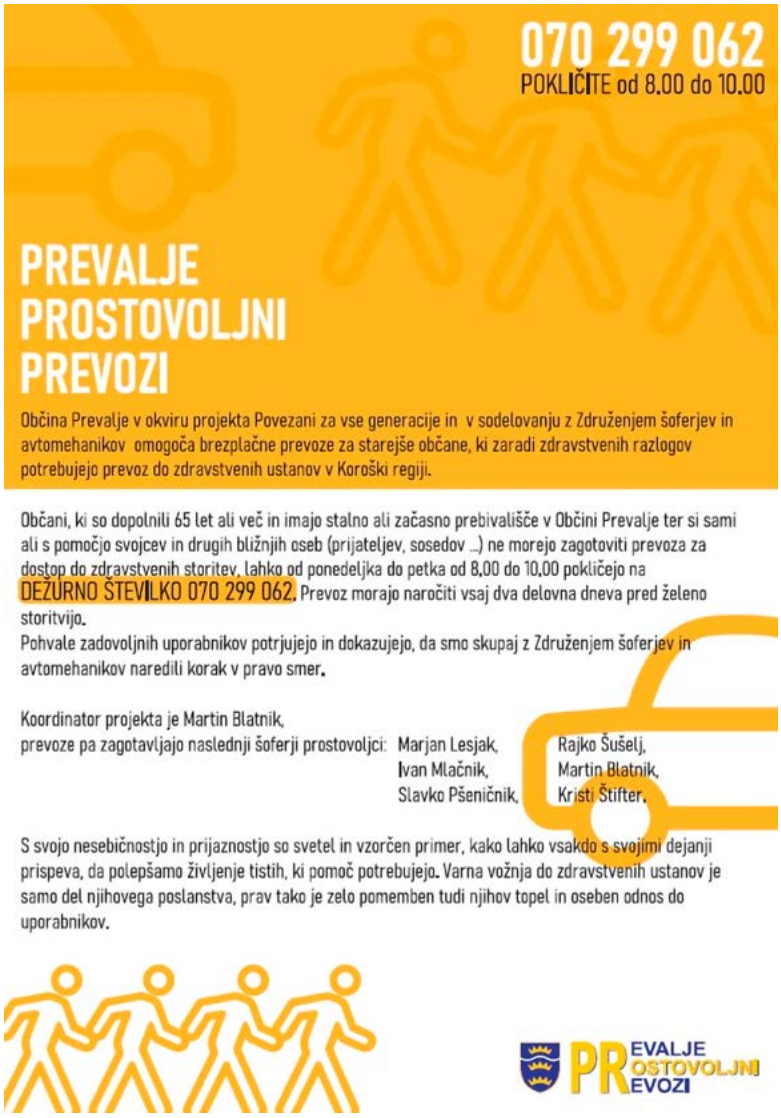
Prostovoljni prevozi na Prevaljah

Občina Prevalje v okviru projekta »Povezani za vse generacije« in v sodelovanju z Združenjem šoferjev in avtomehanikov omogoča brezplačne prevoze za starejše občane, ki zaradi zdravstvenih razlogov potrebujejo prevoz do zdravstvenih ustanov v Koroški regiji.

Občani, ki so dopolnili 65 let ali več in imajo stalno ali začasno prebivališče v Občini Prevalje ter si sami ali s pomočjo svojcev in drugih bližnjih oseb ne morejo zagotoviti prevoza za dostop do zdravstvenih storitev, lahko od ponedeljka do petka od 8. do 10. ure pokličejo na telefonsko številko 070 299 062. Prevoz morajo naročiti vsaj dva delovna dneva pred želeno storitvijo, še bolje pa je, da to storijo takoj, ko je znan termin pri zdravniku. Prošnji za prevoz z veseljem ugodimo, a je število prevozov na posamezni dan omejeno z razpoložljivimi prostovoljnimi vozniki in tudi z vozilom.

V letu 2021 je bilo opravljenih 96 prevozov starejših občanov do Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem in do Zdravstvene postaje Prevalje.

Projekt je izjemno uspešen zaradi odlično koordiniranega in organiziranega dela ter požrtvovalnosti prostovoljcev – članov Združenja šoferjev in avtomehanikov. Koordinator projekta je g. Martin Blatnik.

Šport za invalide v Občini Prevalje

Občina v okviru projekta »Občina po meri invalidov« spodbuja tudi športno udejstvovanje invalidov. Vsako leto nameni sredstva za programe športa za invalide, ki jih izvajajo društva.

V Občini Prevalje imamo urejeni tudi balinišči v Športnem parku Ugasle peči in na Lešah pri nogometnem igrišču. Zaradi lažjega dostopa rekreativnih športnikov na invalidskih vozičkih je občina kupila zložljive rampe. Te se med izvajanjem aktivnosti odstranijo.

2. Festival Bralne značke na Prevaljah

Prevalje so prav posebno mesto, saj so zibelka Bralne značke, ki kot gibanje že več kot 60 let spodbuja razvoj bralne kulture mladih, in so prvo mesto, ki se ponaša z nazivom Mesto bralne značke.

2. Festival Bralne značke na Prevaljah, ki so ga soustvarili Občina Prevalje, Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS, Osnovna šola (OŠ) Franja Goloba Prevalje, Kulturno društvo Mohorjan, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, NK Korotan in OK Prevalje, je potekal od četrtka, 19. maja, do ponedeljka, 23. maja 2022. Posebna zahvala velja Občini Prevalje in podžupanu Občine Prevalje Boštjanu Gorenšku za organizacijsko in vsebinsko oblikovanje festivalskega dogajanja, saj se je zvrstila pisana paleta raznolikih kulturnih dogodkov, ki so z besedo, pesmijo, plesom in gibanjem nagovarjali prav vse generacije obiskovalcev.

Praznovanje 2. Festivala Bralne značke se je začelo z zaključno prireditvijo otrok in učencev prevaljskega vrtca in osnovne šole. Na četrtkovi kulturni prireditvi Čez mavrico v pravljico so v polno zasedeni športni dvorani OŠ Prevalje obiskovalcem veselje na obraz privabili tako otroci Vrtca Krojaček Hlaček kot tudi učenci centralne šole s podružnicami Holmec, Leše in Šentanel. Pevsko-plesne točke nastopajočih so se prepletale z izbranimi besedami in igranimi prizori recitatorjev, ki so obiskovalce za uro popeljali v otroški svet brezskrbnosti in igrivosti.

Petkovo šolsko dopoldne je bilo za učence OŠ Prevalje prav posebno, saj so se v Družbenem domu srečali z znanimi slovenskimi književniki. Učenci prve triade so zanimivo literarno urico preživeli skupaj z Andrejem Rozmanom - Rozo, učenci druge triade so bili navdušeni nad pisateljico Janjo Vidmar, najpogostejši komentarji učencev tretje triade po srečanju s pisateljem Boštjanom Gorencem - Pižamo pa so bili, da je bila to »najboljša učna ura slovenščine, ever«.

Popoldne so večnamensko dvorano Družbenega doma napolnili še zlati bralci Koroške skupaj z mentorji in drugimi gosti. Zbrali so se na prireditvi Brezčasnost besed sedaj in v digitalni prihodnosti. Prisluhnili so lahko zanimivemu pogovoru z najbolj branimi slovenskimi mladinskimi avtorji – Primožem Suhodolčanom, Anjo Štefan, Slavkom Preglom, Andrejem Rozmanom - Rozo in Boštjanom Gorencem - Pižamo. Pogovor je vodila Hedvika Gorenšek.

Sobotno festivalsko dogajanje je bilo namenjeno preple-

tu kulture, športa in ustvarjalnosti. Da lahko gresta knjiga in gibanje z roko v roki, so dokazali mladi nogometaši ekip U9 in U11 ter odbojkarice, ki so na 1. Turnirju v mali odbojki in 2. Nogometnem turnirju tekmovali za pokala Bralne značke. V športnem parku Ugasle peči je potekal tudi 1. Krojačkov tek. Petinpetdeset tekmovalcev se je v štirih starostnih kategorijah (vrtec, 1., 2. in 3. triada) pomerilo v teku na 400 m ter tekmovalo za Krojačkovo medaljo. Prav vsi tekmovalci so v cilju prejeli leseno spominsko Krojačkovo medaljo, najboljši trije znotraj vsake starostne kategorije pa tudi medaljo z osvojenim leskom.

Na petih ustvarjalnih delavnicah je bilo zelo zanimivo in izvirno za vse tiste otroke, ki so se hoteli preizkusiti s svojimi spretnimi prsti, si izdelati spominek in se obenem še poveseliti s Petrom Nosom, Naočnikom in Očalnikom ali Krojačkom Hlačkom.

V Spominskem parku znanih osebnosti je potekala prireditev, na kateri so ambasadorstvo Klopi Bralne značke še za eno leto podelili Primožu Suhodolčanu. Da bo knjigobežnica ob klopci branja še naprej urejena, pa je bila v skrb ponovno zaupana šolskemu UNESCO klubu. Obiskovalce sta nagovorila tudi pisatelj Tone Partljič in generalna sekretarka Društva Bralna značka Slovenija - ZPMS Manca Perko.

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem je na literarnem dopoldnevu v enoti na Prevaljah gostila pisatelja Toneta Partljiča in ta je navdušil obiskovalce dogodka.

Sobotno dogajanje so zaokrožili Čuki z glasbenim koncertom za otroke in vse obiskovalce festivala.

Festival Bralne značke se je sklenil s ponedeljkovim koncertom Roka Terkaja - Trkaja za najmlajše (vrtec in 1. triada). Razposajeno, veselo in igrivo so se tako vrata 2. Festivala Bralne značke za eno leto priprla. Naočnik in Očalnik pa že radovedno pogledujeta in raziskujeta, kaj vse bo prinesel 3. Festival Bralne značke ob njenem 62. rojstnem dnevu.

Klavdija Kodrun,
koordinatorica Festivala Bralne značke na OŠ Franja Goloba Prevalje

130. obletnica rojstva Luke Kramolca

Šentanel se hvaležno spominja velikih mož, ki so oblikovali podobo kraja v njegovi zgodovini. Veliko jih je in prav vsak je zasejal seme upanja, da še tako majhen narod lahko preživi, če se zaveda svoje tradicije in vrednot narodnokulturnega bogastva, od zibelke do groba. Nam krajanom najbližji, pokojni Mitja Šipek, ki bi letos praznoval svoj 96. rojstni dan, je zapisal nepozabne besede:

Tvoja pesem je večna, moja koroška domovina,
zato nihče ne more zapisati poslednje.
Toliko lepote je v njej, da je človeška beseda ne more izgovoriti.
Toliko vere je v njej, da narod s to pesmijo na ustih ne more umreti.

V tem zapisu pa bom predstavila dogajanje v Šentanelu prav v čast domačemu avtorju, skladatelju, profesorju in človeku v vsem pomenu besede, Luki Kramolcu. Rodil se je 14. oktobra 1892, očetu Boštjanu, izobraženemu kmetu, cerkovniku in organistu, in materi Tereziji Kramolc. Osnovno šolo je obiskoval v Šentanelu, kjer ga je glasbeno spodbujal tudi stric Štefan. Na priporočilo takratnega župnika Ksaverja Meška, ki je služboval v Šentanelu, se je vpisal v orglarsko šolo v Celju, kasneje pa na akademijo za umetnost in glasbo na Dunaju. Služboval je kot profesor glasbe na različnih ljubljanskih srednjih šolah in napisal veliko pesmaric in učbenikov ter vodil mnogo pevskih zborov. Tako doma kot onstran meje je zbiral narodne pesmi, jih zapisoval in prirejal ter tako ohranil bisere koroških pesmi.

Pogosto in z veseljem se je vračal v Šentanel, kjer je med domačini užival velik ugled in spoštovanje. Ko je najavil svoj prihod v Šentanel – bodisi iz Ljubljane ali iz tujine –, ga je vedno kateri od domačinov šel iskat s konjsko vprego do Prevalj. Užival je v dobri domači hrani in moštu, še posebno je imel rad suhe konce klobas.

Umrl je 12. februarja 1974. leta. V hišo Marinove gostilne, kamor so se ljudje množično prihajali poslavljat od dragega sokrajana, pa je takrat iz Kanade pripotoval tudi sin Božidar Ted Kramolc. V zahvalo Šentanelcem za vso dobroto in skrb za očeta je daroval na platnu naslikano podobo Brezjanske Marije. Še sedaj jo občasno vidimo obešeno v cerkvi ali župnišču.

Na Kramolčevo rojstno hišo, pri Lužniku, smo krajani leta 2000 postavili spominsko ploščo, v šoli imamo njegov pianino in doprsni kip. Njegovo ime nosita šentanelska cerkveni mešani pevski zbor in folklorna skupina. Sorodnik Franc Vavh je poleg številnih pomembnih del za Šentanel poskrbel, da je Luka pokopan prav tu, na domačem pokopališču, da je dobil spominsko obeležje, je tudi pobudnik tradicionalnega jesenskega pohoda v čast Luki in vsakoletne kulturne proslave v oktobru. Luka je pred 58 leti ustanovil moški pevski zbor in ga poimenoval Šentanelski pavri. Za vodjo zbora je postavil nečaka Mitjo Šipka – prav pod lipo sred' vasi pri gostišču Marin.

Oktober je zato posvečen Luki Kramolcu, kot hvaležen spomin na človeka, ki je zaznamoval ime Šentanel, ga ponesel v svet, večno pa ga opevajo njegove pesmi in ohranjajo spomin nanj. Hvala, dragi rojak, vsak dan ti poje ŠENTANELSKI ZVON IN SPOMINJA PESEM NA TVOJ VEČNI DOM, kot piše na spomeniku na njegovem grobu. A v svojih delih živi vedno z nami. Oktobra letos bomo obeležili že 130. obletnico njegovega rojstva.

Hvala in slava, spoštovani gospod profesor LUKA KRAMOLC.

Danica Miler,
Kulturno društvo Šentanel zapisala

Društvo kmetic Mežiške doline praznuje 30 let aktivnega delovanja

Letos mineva 30 let, odkar so se naše kmečke ženske iz Mežiške doline odločile ustanoviti društvo, v katerem se bodo medsebojno podpirale, si izmenjevale znanje in izkušnje ter se družile ob petju in ohranjanju kulturne dediščine.

Pisalo se je leto 1992, ko se je peščica kmetic odločila, da je želja po druženju, spodbujanju in sodelovanju med kmečkimi ženskami na Koroškem zrela za nekaj več. Istega leta je aktiv prerasel v društvo, vodila pa ga je Valerija Prikeržnik. Naslednje leto je tudi uradno nastalo Društvo kmetic Mežiške doline. Prvo predsednico je nadomestila Ana Glinik Kotnik, nato pa so zaupanje pridobile še predsednice: Milka Podričnik, Anita Štriker, Marta Kumer in Tatjana Ladinek.

Društvo obsega vse štiri občine v Mežiški dolini in šteje približno 300 članic.

V spomin na to prelomno leto smo v spomladanskem času v dvorani Družbenega doma na Prevaljah izvedle prireditev z naslovom »Pomlad pride vedno znova« in razstavo. Ta skupni družabni večer je bil obarvan predvsem z glasbo in petjem. Na prireditvi so se nam pridružil tudi višji predstavniki z lokalnega in državnega nivoja. Naš osrednji gost je bil takratni predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša.

Poslanstvo društva se z leti in desetletji ni spreminjalo: oblikovati pogoje za izboljšanje položaja žensk na podeželju, prizadevanje za ustrezno mesto kmetice v naši družbi, skrb za zdrav življenjski slog članic društva ter ohranjanje kulturne, kulinarične in naravne dediščine podeželja in starih običajev.

Le nekaj let po ustanovitvi društva se je med članicami spontano oblikovala pevska skupina in se poimenovala Vesele kmetice. Skupaj prepevajo ljudske in avtorske pesmi že 22 let in bogatijo mnoge društvene dogodke ter prireditve v domačem kraju in po Sloveniji. Na prireditvi ob jubileju so prejele zahvalo za dolgoletno bogatitev svojega okolja z ljudsko pesmijo in vztrajno prepevanje v pevskem zboru Vesele kmetice.

Posebno priznanje je prejela članica društva Angela Štajner, ki je v društvu aktivna že od nastanka ideje o povezovanju žensk Mežiške doline..

Tatjana Ladinek

Ob 80-letnici slikarja Leandra Fužirja

Koroški svet ima odlične umetnike na vseh področjih umetniškega ustvarjanja. Iz sveta likovne umetnosti je eden takih slikar Leander Fužir, ki je v tem letu slavil svoj osemdeseti življenjski jubilej.

Je kaj lepšega, kot da ga počasti s samostojno razstavo? Veseli smo, da se je odzval Mohorjanovemu povabilu, da je vnovič stopil pred nas s svojimi platni in nam znova predstavil svoj likovni svet ljube Koroške in njenih ljudi. Da je nas s svojimi platni popeljal iz sedanjega neprijaznega časa v lep doživljajski svet naše krajine in njenih ljudi ter nas s tem opomnil, da je v svetu poleg vseh neprijetnosti tudi lep duhovni svet, ki nas navdaja z optimizmom in s čutom pripadnosti kulturi našega sveta in naših ljudi med Uršljo in Peco.

Slavljencu je zibel stekla na Prevaljah 15. januarja 1942. Po osnovni šoli je končal Elektrotehniško šolo v Mariboru ter Srednjo delovodsko šolo v Slovenj Gradcu. Zaposlen je bil v Rudniku svinca in topilnici Mežica ter v Tovarni akumulatorskih baterij (TAB) v Žerjavu. Z družino si je ustvaril dom v Podpeci, kjer danes tudi živi in ustvarja, kjer mu danes odraščajo vnuki in pravnuki, sam pa se je na jesen življenja umaknil pod Peco, v objem Kralja Matjaža, in sam Bog ve, kaj snujeta za prihodnje dni.

Že v osnovni šoli sta njegovo nadarjenost za risanje opazila njegova učitelja Mira Stres in ravnatelj Leopold Suhodolčan ter ga nagovarjala k nadaljnjemu šolanju, a to zaradi gmotnih razmer ni bilo mogoče. Vse življenje je bil povezan z rodnimi Prevaljami in z našim kulturnim življenjem. Fužirjev likovni svet nam riše življenje železarjev, rudarjev, olcarjev in kmetov, upodabljal je Prežihove literarne junake, ljuba mu je koroška krajina. Ustvaril je obsežen opus portretov koroških ljudi s socialnega roba.

Najpogosteje se je izražal v akrilu in akvarelu ter s kredo. Je ilustrator štirih Prežihovih del: Solzice, Čez goro k očetu, Samorastniki in Ljubezen na odoru. Ilustriral je tudi pet pesniških zbirk, štiri pravljice, eno pesmarico, zbirko Naše zgodbe ter Molitvenik. Je član Društva koroških likovnikov, likovnega društva Karinta Prevalje in Likovnega društva Oculus (Künstlergemeinschaft Oculus) v Wolfsbergu v Avstriji.

V letih likovnega ustvarjanja je intenzivno risal in se stalno izobraževal. Imel je 60 samostojnih in 111 skupinskih razstav, samo v zadnjih štirih letih se je udeležil 15 slikarskih kolonij doma in na tujem. Leta 2016 mu je Kulturno društvo Mohorjan izdalo obsežno monografijo Pripovedi slik. Akademik Milček Komelj je prispeval strokovno študijo Fužirjevega slikarstva, ta slikarju veliko pomeni.

Mohorjani in z nami številni Prevaljčani in drugi ljubitelji likovne umetnosti Leandru Fužirju čestitamo ob jubileju in mu želimo zdravja, hkrati pa se mu zahvaljujemo za bogat likovni opus, s katerim je obogatil likovno podobo Koroške in naših ljudi. Za Fužirja nedvomno velja, da ima redkokateri naših likovnikov ob sebi tako širok krog prijateljev – ljubiteljev likovne umetnosti. Njegova dela so razsejana po mnogih naših domovih in širom po svetu.

Še na mnoga zdrava in ustvarjalna leta, dragi naš Landi!

Jožko Kert

Altra in dvajset let enote Prevalje

Na topel jesenski dan, pod kristalno jasnim nebom, smo na Prevaljah skupaj z vami obeležili 20 let delovanja Društva Altra – enote Prevalje. Dogodek je bil nabit s čustvi ponosa in veselja, prežet s spomini na prehojeno pot, polno zanosa, delovne energije ter vzponov in padcev. Na ta dan so za nas in za vas na svečani prireditvi v okviru Jesenskih srečanj nastopili sami koroški glasbeni gostje: Eva Boto, Samo Sam, BQL in Monika Pučelj. Za vas se je potrudil tudi hišni pevski zbor Altra in je zapel skupaj z Moniko Pučelj.

Društvo Altra – odbor za novosti v duševnem zdravju – je najstarejša nevladna organizacija s področja duševnega zdravja v Republiki Sloveniji, ki je začela dajati pobude in si prizadevati za skupnostne oblike pomoči in podpore, namenjene ljudem s težavami v duševnem zdravju, že pred tridesetimi leti. Prištevamo jo med začetnike skupnostnih modelov pomoči za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju. Celo več – na zemljevidu služb socialnega in zdravstvenega varstva društvo uvrščamo med pomembne akterje pri nudenju psihosocialne rehabilitacije in indicirane preventive za osebe s kroničnimi težavami v duševnem zdravju.

Altra je v dvajsetih letih ohranila svoj obstoj v skupnosti in še danes širi svoj razvoj v koroški regiji in tudi širše.

Na enoti danes izvajamo tri javne socialnovarstvene programe: Mrežo stanovanjskih skupin (na Prevaljah biva osem oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju), Svetovalnico z elementi dnevnega centra Prevalje, v kateri nudimo storitve informiranja, vodenja in svetovanja ter aktivnosti dnevnega centra (glasbene, ustvarjalne in kuharske delavnice, športne aktivnosti, skupine za samopomoč, izlete in tabore ...) po urniku za vse notranje in zunanje vključene uporabnike, ter Zagovorništvo, v okviru katerega uporabnikom zagotavljamo varovanje pravic, interesov in njihove osebne integritete v odnosu do zunanjih institucij (v programu se izvajajo individualne storitve ter skupinske delavnice na temo varovanja pravic ter samozagovorništva in asertivnosti – učinkovitega komuniciranja, in sicer v celotni Mežiški dolini, v Dravski dolini in v Šaleško-Savinjski dolini).

Na leto vključimo približno 370 uporabnikov, dnevno nudimo pomoč okrog 40 uporabnikom. V regiji skrbimo za ozaveščanje, izobraževanje in informiranje širše javnosti o problematiki duševnega zdravja nasploh. S temi aktivnostmi želimo predvsem vplivati na zmanjšanje predsodkov do duševnih motenj in posredovati raznovrstne informacije o oblikah pomoči, ki so v slovenskem prostoru na voljo.

Skupna prizadevanja vseh ključnih deležnikov, s katerimi tvorimo enovit sistem socialnega in zdravstvenega varstva, so v tem času še pomembnejša. Izkušnje s terena, iz enote na Prevaljah, nam kažejo, da sta povezanost in solidarnost med ključnimi izvajalci in službami s področja duševnega zdravja tisti pravi odgovor. Zahvaljujemo se vsem, ki vsa ta leta sodelujete z nami in skupaj tvorno pokrivamo mrežo pomoči na Koroškem; to so:

CSD Koroška, ZD Ravne na Koroškem, NIJZ OE Ravne na Koroškem, ZRSZ – OE Velenje, občine Prevalje, Ravne na Koroškem, Mežica, Črna na Koroškem, Slovenj Gradec in Radlje ob Dravi, Društvo Projekt Človek, Ozara, Šent, Ljudska univerza Ravne na Koroškem, Društvo upokojencev Prevalje, Karitas Prevalje, Rdeči križ, Medgeneracijski center Ravne na Koroškem, Večgeneracijski center Radlje ob Dravi, Večgeneracijski center Mežica in še bi lahko naštevali.

Upamo si trditi, da smo ta hip na Prevaljah edino stičišče, v katerem se dnevno zbirajo ljudje in se udeležijo številnih raznolikih aktivnosti po tedenskem utečenem urniku.

Ne moremo mimo dejstva, da so duševne stiske v porastu ter da podporo in pomoč kdaj potrebuje sleherni od nas. Zato naj vas, dragi Prevaljčani in Korošci, nagovorimo, da ob stiskah in težavah ne odlašate in poiščete pomoč. Vrata naše organizacije so vam na voljo, za nasvete, usmeritve ali obravnavo.

Sicer pa vam altrovci želimo uspešno krmarjenje po brzicah življenja, radoživo poletje, ki je pred vrati, ter veliko trdnega duševnega zdravja!

Maja Pučelj Brunec, podpredsednica društva

Odlični devetošolci v šolskem letu 2021/2022

Ker že vrsto let ni več učnega uspeha, morajo učenci za zlato petko doseči več kriterijev.

Poleg odličnih ocen skozi vsa leta šolanja morajo odlični učenci pomagati sošolcem, imeti spoštljiv odnos do njih ter do vseh zaposlenih na šoli. Odličnjaki morajo sodelovati na tekmovanjih iz znanja in dosegati uvrstitve s priznanji, zastopati šolo na kulturnih prireditvah in športnih tekmovanjih, sodelovati pri raziskovalnih nalogah ter pri eko akcijah.

Letos je kar 19 odličnih devetošolcev in ti so za svoje delo prejeli zlate petke.

Razredniki ga. Maja Pristovnik, g. Tomaž Sonjak, ga. Dominika Rotovnik, ga. Valentina Pisar in ga. Mateja Pečnik so skupaj s komisijo predlagali naslednje učence, potrdil pa jih je tudi učiteljski zbor naše šole:

- Korina Antolič, 9. a
- Katarina Domej, 9. a
- Iva Hancman, 9. a
- Jakob Pori, 9. a
- Nik Prikeržnik, 9. a
- Jera Pušnik, 9. a
- Brina Rogina, 9. a
- Minela Salkić, 9. a
- Sara Zagoršćak, 9. a
- Alja Fužir, 9. b
- Neža Gabrovec, 9. b
- Nija Gerdej, 9. b
- Tomaž Meško, 9. b
- Zala Debelak, 9. c
- Hana Kajzer, 9. c
- Karin Kurnik, 9. c
- Maja Lajbaher, 9. c
- Tian Pečnik, 9. c
- Anže Podojsteršek, 9. c

Vsem zlatim devetošolcem iskreno čestitamo. Želimo jim, da tudi na prihodnjih poteh, ki so si jih izbrali, ostanejo odličnjaki.

Mateja Pečnik, prof.,
pomočnica ravnateljice in šolska pedagoginja

Čebelice in čebelarstvo tudi v Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje

Medonosne čebele imajo izjemno pomembno vlogo v našem okolju in življenju ter so razglašene za najpomembnejša živa bitja na planetu. Že svetovno znani fizik in dobitnik Nobelove nagrade za fiziko Albert Einstein je nekoč dejal: »Če bi čebela izginila z obličja sveta, bi človeku ostala ne več kot štiri leta življenja. Nič več čebel, nič več opraševanja, nič več rastlin, nič več živali, nič več človeka.«

Pomembno je, da o njeni vlogi poučimo naše mlajše generacije. Na Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje je v tem letu znova zaživel čebelarski krožek, vanj je vključenih štirinajst učencev. Majhna, drobna čebela – kranjska sivka, krotka, zmogljiva, delavna, skromna, z odličnim občutkom za orientacijo – je pri učencih zbudila veliko zanimanja. Želja po znanju nas je vodila od prvih začetkov čebelarstva, torej njegove zgodovine, vse do danes. Ob tem nismo mogli mimo najpomembnejših čebelarjev, med katerimi naj še posebej omenim Antona Janšo, katerega rojstni dan, tj. 20. maj, so razglasili za svetovni dan čebel. Z učenci smo podrobno spoznali zgradbo čebele, njeno življenje in družino. Ogledali smo si različne panje, orodja in pripomočke, ki jih potrebuje čebelar pri svojem delu, in seveda pokusili različne čebelje pridelke. V maju smo poskrbeli tudi za medovite rastline v okolici šole in posadili trideset sivk. Pri čebelarstvu smo bili zelo ustvarjalni. Risali smo portrete znanih čebelarjev, izdelali koške, slikali na lesene deščice – panjske končnice, slikali čebelnjake in se preizkusili tudi v peki medenjakov. Kar nekaj časa smo preživeli tudi v čebelnjaku v učnem centru na Fari. Tam so nas zelo lepo sprejeli čebelarji iz Čebelarskega društva Prevalje: g. Rudolf Vogel, ga. Anica Vogel in g. Nejc Juvan. Z nami so delili svoje znanje in izkušnje ter nas veliko naučili. Skozi celo šolsko leto smo si pridobili kar nekaj znanja, zato smo se odločili, da sodelujemo na 44. državnem tekmovanju mladih čebelarjev. Učenci Maj Božič, Grega Hočevar, Jaka Petrič in Miha Račnik so bili pridni kot čebele, in so za svoj trud ter znanje prejeli srebrno priznanje. S tem so naredili prvi korak ter na široko odprli vrata čebelarjenju na naši šoli.

Majhna, nepozabna doživetja, četudi samo obisk čebelnjaka, učencem polepšajo in popestrijo življenje. Ena sama beseda Apis mellifera carnica je dovolj za tisoč vprašanj: zakaj, kako, kje, kdo ... Učenci so kot prazen list papirja, na katerega pišejo svoje prve življenjske izkušnje tudi z našo pomočjo.

Mentorica Vesna Oder, prof. raz. pouka

Gozdni vrtec, gozdni otroci in gozdne igrarije

V Vrtcu Krojaček Hlaček smo od leta 2020 vključeni v Mrežo gozdnih vrtcev Slovenije. V projekt je vključenih sedem skupin drugega starostnega obdobja.

Skupine večkrat tedensko obiskujemo gozd in njegovo okolico, saj ta otrokom nudi podlago za njihov razvoj. Gozd je zelo bogato in uravnoteženo čutno okolje, v njem si otroci zelo hitro najdejo zaposlitev brez odvečnih razlag in usmeritev, saj narava sama v otrocih prebudi željo po raziskovanju in igri. Gozd otrokom ponuja veliko možnosti za razvoj domišljije, gibalnih spretnosti, koordinacije, vztrajnosti in orientacije.

Naša skupina si je v gozdu uredila gozdno igralnico. Od tam so vodile različne gozdne poti in so nas popeljale na različne kraje. Tam smo ob sprehodih srečevali in spoznavali živali in rastline ter opazovali, kako se narava skozi letne čase spreminja. Iz vej in drugih naravnih materialov so si otroci izdelovali lutke, mandale, včasih pa tudi prave bivake.

Poleg gozda smo obiskovali tudi železniško postajo, kjer so otroci ob igri s štori spoznavali osnove matematike, razvijali gibalne sposobnosti, postavljali različne skulpture ter se ob tem igrali igre vlog. Železniška postaja je otrokom pomenila poseben izziv, saj nikoli nismo točno vedeli, kaj bomo tam počeli. Skoki v globino z vrha kupa sekancev, skakanje in hoja po velikih in globokih lužah bodo otrokom ostali za vedno v spominu.

Poleg gozda in železniške postaje smo z otroki obiskovali tudi potok pri čebelnjaku. Naši začetki raziskovanja potoka so bili bolj klavrni, naše zanimanje, od kod priteče voda, pa veliko. Z urejeno brežino potoka se nam je odprl čisto nov in drug svet, otrokom pa je omogočil drugačno raziskovanje, ne samo čofotanje in odmikanje vej. S hojo po rečni strugi smo opazovali, kako voda spreminja barvo, kdaj postane gosta. Spraševali smo se, zakaj je vode enkrat več in drugič manj, ter spoznali, kakšen je občutek, ko se tvojih škornjev prime blato, ki včasih škornja ne želi več izpustiti.

Nekdo je nekoč zapisal: »Če otrok ne pride domov zvečer umazan, se ta dan ni naučil ničesar novega.« Gospa Maja M. Naglič pa je temu dodala še tole: »Če pa ni vsaj malo popraskan, strgan ali pobuškan, pa ni preizkušal svojih meja.«

V Vrtcu Krojaček Hlaček se bomo strokovne delavke še naprej trudile, da bodo otroci doživeli in pridobili čim več izkušenj iz okolja, ki nam je dano in je vse prevečkrat premalo izkoriščeno.

Vzgojiteljica Nuša Kugovnik

Majhne roke opravile veliko delo

Vsi si želimo živeti v čistem, zdravem okolju, v katerem se bomo počutili prijetno in varno. Zavedamo se, da je čisto okolje zelo pomembno za zdravje ljudi, živali in rastlin.

V Sloveniji potekajo številne čistilne akcije, zato smo se tudi v Vrtcu Prevalje odločili pridružiti in prispevati svoj delež k čistemu okolju.

V naši skupini dve- do triletnih otrok (igralnica 6) smo se pogovorili o čistilni akciji in se dogovorili, da bomo očistili pot ob potoku, po kateri se zelo radi sprehajamo. V bližini je tudi dom čebelic, ki potrebujejo čisto okolje za svoje preživetje.

Pripravili smo si voziček z vrečami za smeti in rokavicami, obuli smo škornje ter se odpravili na delo. Pobrali smo veliko odpadkov – vrečk, mask, plastenk, pločevink, raztrganih folij ... Z vozičkom smo smeti odpeljali na ustrezno odlagališče.

Po končani akciji smo bili ponosni, zadovoljni, saj smo opravili dobro delo za domači kraj.

Zaželeli smo si, da pot čim dlje ostane čista. Lepo je pogledati čisto okolje, ki nas obkroža.

Otroci in vzgojiteljice si želimo, da bi vsi ljudje odlagali smeti na ustrezna mesta, tako bomo ostali zdravi mi in paša za naše čebelice.

Vzgojiteljici Berta Juteršek in Sandra Svetina

Nepozabno doživetje – prespana noč v vrtcu

Ob zaključku šolskega leta sva staršem in otrokom predlagali malce drugačen zaključek – prespati noč v vrtcu. Otroci in prav tako starši so bili nad idejo navdušeni.

Prespati drugje je za marsikaterega otroka zares nepozabno doživetje. Za nekatere je bila to prva taka izkušnja.

Naša dogodivščina se je začela v petek, 27. maja 2022, ko so se otroci popoldan vrnili v vrtec. Ob prihodu so bili otroci vzhičeni in z iskricami v očeh. Izbrali so vsak svoj ležalnik in nanj odlagali stvari, ki so jih prinesli s seboj.

Po večerji sta sledila igra in ples, oboje je otroke zelo utrudilo. Že sami so spraševali, kdaj bomo odšli spat. Oblekli smo pižame in imeli še kratko zabavo. Pred spanjem smo si umili zobe in se odpravili na ležalnike. Sledila je pravljica za lahko noč, po kateri so vsi otroci sladko zaspali. Živahno je spet postalo okoli 6. ure zjutraj, ko so se otroci začeli prebujati. Nekaj časa so še počivali na svojih ležalnikih in se pogovarjali. Čas je minil zelo hitro, zato so pospravili svoje stvari, se uredili in se odpravili k zajtrku. Po zajtrku je sledila igra, dokler jih starši niso prišli iskat. Domov so odšli bogatejši za novo izkušnjo.

Vzgojiteljici Eva Krajnc in Andreja Herga

Sušnikovi dnevi 2022

Mohorjani že vse od ustanovitve društva pred petindvajsetimi leti Sušnikove dneve obeležujemo novembra, ko se spominjamo rojstva našega rojaka in vzornika dr. Franca Sušnika. Ker je epidemija koronavirusa močno posegla tudi v delovanje našega društva, smo se letos odločili, da ne bomo čakali na nepredvidljivo jesen, in smo 24. Sušnikove dneve izvedli kar maja in junija.

V začetku maja smo v sodelovanju z založbo Družina odprli razstavo ilustracij priznanih slovenskih ilustratorjev V barvah mavrice, katere odprtje so s kulturnim programom popestrili mladi pevci naše šole pod vodstvom Irene Hancman, Nataše Srnko Gričnik in Tatjane Mori.

V preteklem letu so Prevalje pridobile naziv Mesto bralne značke. V sodelovanju z društvom Bralna značka Slovenije smo se na okrogli mizi Brezčasnost besed včasih, zdaj in v digitalni prihodnosti družili z našimi najbolj branimi pesniki in pisatelji, ki ustvarjajo za otroke in mladino. Zlatim bralcem Koroške so se v pogovoru s Hedviko Gorenšek predstavili Anja Štefan, Boštjan Gorenc - Pižama, Slavko Pregl, Andrej Rozman - Roza in Primož Suhodolčan. Glasbeni program so pripravili učenci predmetne stopnje pod vodstvom Tatjane Mori.

V svet alpinizma smo se najprej podali z Jurijem Gorjancem. Predstavil nam je vzpon na elegantno goro v gorstvu Pamir z imenom Pik Lenin, kamor se je podal že drugič. Zakonca Marija in Andrej Štremfelj sta ob trideseti obletnici svojega vzpona na Mt. Everest predstavila knjigo Objem na vrhu sveta, v kateri sta povzela svoje misli in spomine na ta podvig. Ob tej priložnosti smo na ogled postavili fotografsko razstavo Polnost življenja, ki prikazuje njuno življenje od rane mladosti pa vse do danes ter nenehno prepletanje alpinizma in družine. V glasbenem predahu je nastopila mlada pevka Rubi Gorjanc ob spremljavi pianista Davida Rističa.

V okviru praznovanja Plečnikovega leta 2022 smo skupaj s Plečnikovim učencem arhitektom Andrejem Lodrantom in umetnostno zgodovinarko ter kustosinjo Plečnikove hiše v Ljubljani Ano Porok obujali spomine na študij in delo v Plečnikovem kabinetu. Grafična oblikovalka Alja Herlah je predstavila črkovno vrsto Plečnik, ki jo je skupaj s sodelavko Kristo Likar oblikovala na podlagi arhivske zbirke ročno izrisanih črk Jožeta Plečnika, njegovo zapuščino na Koroškem pa je predstavil arhitekt Matija Miler.

Osrednji letošnji dogodek je bil koncert študentov Privatne univerze Gustava Mahlerja iz Celovca Klassik & Jazz, ki smo ga pripravili v sodelovanju s Krščansko kulturno zvezo. Več kot osemdesetčlanski simfonični orkester in dvajsetčlanska Big band zasedba pod svojim okriljem združujeta študente, ki govorijo petnajst jezikov, skupen pa jim je univerzalni jezik – glasba. Med njimi je bila tudi domačinka – oboistka Sara Vastl. Orkestra izkazujeta mladostno in temperamentno navdušenje za glasbo, kar je bilo moč začutiti tudi na koncertu. Predstavili so simfonični mojstrovini Petra I. Čajkovskega in Gustava Holsta. Simfonični orkester je najprej zaigral Suito Hrestač, op. 71a P. I. Čajkovskega ter Holstov planet Jupiter v originalni izvedbi, v drugem delu pa je Big band izvedel obe mojstrovini z dodanima planetoma Uran in Mars v priredbah Duka Ellingtona in Billyja Strayhorna ter Jeremya Levyja. Izvrstno zasnovan program je omogočil stalno raznovrstnost ritmov in melodij in s tem budil pozornost poslušalcev do skrajnosti. Študentje so

pokazali, da so brezhibno pripravljeni in da se lahko brez težav postavijo ob bok profesionalnim zasedbam.

V cerkvi sv. Volbenka na Lešah smo po težkem koronskem obdobju, ki je močno poseglo v delovanje Koroškega akademskega pevskega zbora Mohorjan, končno lahko spet prisluhnili pevcem, ki skupaj vztrajajo in prepevajo že dvaindvajseto sezono. Dirigent Uroš Jurgec je s svojim zborom poslušalce skozi čudovite melodije in harmonije popeljal od renesanse preko slovenskih ljudskih napevov do modernih priredb in pesmi. Z mladimi pevci Koroškega otroškega pevskega zbora Mohorjan pod vodstvom Mihe Petka in ob spremljavi Rine Repnik pa smo se popeljali v svet filmske glasbe. V upanju, da bodo uspešno delo znova nadaljevali jeseni, oba zbora medse vabita nove pevce.

Za zaključek je odlična glasbeno-gledališka predstava Zabobnaj zgodbo o drevesu v izvedbi Kulturnega društva Rom pom (Franci Krevh in Miloš Simič) navdušila in ogrela roke ter srca učencev prve triade. Ob zvokih so se podali na čarobno popotovanje, na katerem so spoznavali pomen gozda, in se ob glasnem bobnanju znova spomnili, kaj vse zmoremo, če le verjamemo vase.

Dober odziv več kot tisoč obiskovalcev in nastopajočih vseh generacij nam je pokazal, da smo skrbno oblikovan program dobro pripravili in ga s skupnimi močmi tudi uspešno izvedli, zato si lahko le želimo, da tako ostane tudi v prihodnje.

Zlata Lodrant,
predsednica Kulturnega društva Mohorjan

Pihalni orkester Prevalje spet igra

Smo orkester z več kot 110-letno zgodovino muziciranja ter ustvarjanja. V vseh teh letih je orkester deloval skoraj neprekinjeno. Potem pa se je zgodilo obdobje, v katerem je tudi kultura doživela zlom. Kar naenkrat ni bilo petkovih vaj, ni bilo koncertov, ni bilo igranja in seveda ni bilo tudi tistega, kar imaš kot godbenik najrajši, ni bilo nastopov. Ti dve leti sta bili za orkester kar huda preizkušnja. Pa vendar se nam je v svetlih obdobjih brez ukrepov le uspelo nekajkrat dobiti, da nismo pozabili »špilat«.

Letos pa smo spet lahko na polno začeli, kar najbolje znamo. Igranje, priprave na koncert ...

Aprila smo izvedli dobro obiskan koncert z gostjo Manco Špik, za kar se ji tudi najlepše zahvaljujemo. Biti na odru skupaj s tako pevko je res dober občutek. Končno sta po dveh letih znova zazvenela prvomajski pozdrav podjetjem ter seveda budnica, katero smo že pogrešali. Kot priznanje za dobro delo pa smo bili kot gostitelji izbrani za orkester dirigentske šole, in to nam je bilo še posebno v čast. Šola je potekala v začetku junija na Prevaljah, kar je najbolj pomembno, pa je to, da smo nalogo opravili z odliko. Vmes smo igrali še na 50-letnici MoPZ Vres ter na spominski prireditvi na Poljani.

Veselimo se pa že prihodnjih nastopov, najbolj pa božično-novoletnega koncerta, na katerem bomo, upamo vsaj, nastopili v novih uniformah.

Naj se na tem mestu zahvalim vsem vam, vsem sponzorjem, donatorjem ter občini za podporo, ki jo izkazujete našemu orkestru.

Glasbeni pozdrav!

Borut Burjak,
predsednik KD Pihalni orkester Prevalje

Koroški moški pevski zbor Vres izvedel častitljiv 50. letni koncert

Ljub cvet je vres, nikoli en sam, so v bratstvu drobni dragulji /.../
Bolj ko je poln, bolj je sklonjen k tlom, ljubim rodnim tlom /.../ (Sušnik, 1971)

Prvo majsko soboto je Prevalje napolnila pesem. Koroški moški pevski zbor Vres je prvič po koronskem času stopil na oder ter s častitljivim 50. letnim koncertom obeležil svoje dosedanje delovanje. Družbeni dom na Prevaljah je ta dan pokal po šivih, saj je bila dvorana tako polna Vresovih ljubiteljev, da ni ostal prost niti en sedež.

Zbor je ubrano zadonel pod taktirko dirigentke Helene Buhvald, ki ga vodi že zadnjih 10 let. V tem času je Vres prejel veliko priznanj ter osvojil številne zmage na mednarodnih tekmovanjih. Na tokratnem jubilejnem koncertu, katerega častni pokrovitelj je bil predsednik RS Borut Pahor, so dvorano napolnili glasovi kar 29-članske zasedbe, med drugim s solisti Nejcem Polenikom, Nejcem Kostanjevcem ter Petrom Čuješem. Vres, ki se je v preteklih letih sicer kar precej pomladil, pa v svojih vrstah še vedno ponosno šteje člane, ki ga spremljajo vse od njegovih začetkov. Eden takšnih je Rajko Ortan, ki je vresovec z dušo in srcem vse od ustanovitve zbora. Tokratni zasedbi se je kot pevski gost pridružil tudi nekdanji član Vresa Andrej Oder, ki je sicer član Slovenskega okteta. Vresu so posebne čestitke ob dogodku izrekli tudi prevaljski župan Matic Tasič, predstavnica JSKD Jožica Pušnik ter številni zbori iz vse Slovenije.

Vresovci aktivno delujejo že 51. leto. Zbor sta vodila Jožko Kert in Almira Rogina, vsak od njiju po dvajset let. Helena Buhvald je kot dirigentka Vres prevzela v njegovi 41. sezoni. V preteklih sezonah je zbor navduševal občinstvo doma in v tujini, sodeloval na občinskih in medobčinskih revijah ter izvedel številne celovečerne koncerte. Udeleževal se je regijskih in državnih tekmovanj Naša pesem v Mariboru, kjer je devetkrat potrdil svojo kakovost in prejel sedem srebrnih priznanj, dve bronasti priznanji ter priznanja za najboljši izbor programa, za najboljšo izvedbo slovenske ljudske pesmi in za najboljši moški zbor tekmovanja. Aprila 2014 se je MoPZ Vres udeležil mednarodnega tekmovanja Slovakia Cantat v Bratislavi ter osvojil zlato priznanje in granpri tekmovanja, junija 2018 pa je zbor v Tuzli na tekmovanju LegeArtis prav tako osvojil zlato priznanje v kategoriji moških in ženskih zborov, priznanje za najboljšo dirigentko kategorije in granpri, kar je dalo zboru novo motivacijo za nadaljnje delo v upanju, da se zbor z leti in uspehi tudi pomladi.

Energijo in doživljanje zbora najlepše zaokroži misel njegovih članov (J. Košuta in Z. Fras): »Moški pevski zbor Vres je vraščen v koroška tla. Članstvo v zboru pomeni in prinaša ponos, pripadnost petju, druženju, kraju in koroškim ljudem. In je še več. Vres je način življenja za pevce in njihove družine, za prijatelje. Je kulturna institucija koroškega ponosa in pokončnosti: živa utemeljitev in potrdilo naše slovenske – koroške identitete. Ubrano moško petje je najvišji cilj, je smisel in je energija, ki nastaja in raste iz harmonije druženja, čvrstih vezi in prijateljevanja.«

Če ste tudi vi med tistimi, ki ljubijo ubrano pesem, ste dobrodošli, da se moškemu pevskemu zboru Vres pridružite. V svoje vrste vabimo nove člane z željo, da nadaljujmo tradicijo ubranega moškega petja na koroških tleh.

Sašo Hovnik, predsednik MoPZ Vres

Slovenec sem

Kulturno društvo Mohorjan je letošnjo pomlad izdalo knjigo Slovenec sem. Knjiga bi morala iziti lani – ob obletnici osamosvojitve –, a je zaradi objektivnih razlogov izšla letos.

Z njo smo želeli prispevati svoj delež k praznovanju te pomenljive obletnice.

V knjigi smo želeli prikazati, kaj sta slovenska kultura in umetnost prispevali k zorenju slovenskega naroda na poti do osamosvojitve. K sodelovanju smo pritegnili odlične strokovnjake za posamezna področja. Vsebina knjige je naslednja:

- DR. ALEŠ MAVER: PREMISLEKI O SLOVENSKIH POGLEDIH NA ZGODOVINO IN DRŽAVNOST
- DR. ALEŠ MAVER (IZBRAL): IZBRANA TEMELJNA BESEDILA SLOVENSTVA
- LUCIJA MIRKAC IN DR. ALEŠ MAVER (IZBRALA): SLOVENSKA DOMOLJUBNA POEZIJA SKOZI STOLETJA
- AKADEMIK DR. ANDREJ JEMEC: SLOVENSKO SLIKARSTVO IN GRAFIKA KOT POMEMBEN DEL SLOVENSKE LIKOVNE KULTURE IN UMETNOSTI
- AKADEMIK LOJZE LEBIČ: GLASOVI ČASOV, O SLOVENSKI GLASBENI USTVARJALNOSTI
- DR. MATJAŽ KLEMENČIČ IN DR. ALEŠ MAVER: VLOGA SLOVENCEV ZUNAJ SLOVENIJE PRI SLOVENSKEM OSAMOSVAJANJU
- DR. ALEŠ MAVER: VLOGA DUHOVNIKOV IN CERKVE PRI NARODNI UVELJAVITVI SLOVENCEV

V knjigi so objavljeni tudi zbrani zgodovinski dokumenti Koroške in prispevki domačih avtorjev: poleg akademika Lebiča, ki je prispeval obsežen in tehten esej o slovenski glasbeni ustvarjalnosti, še prispevki dr. Franca Sušnika, Prežihovega Voranca in drugih koroških avtorjev:

- KARANTANSKI KNEZI IN NJIHOV KRST
- DRUGI BRIŽINSKI SPOMENIK
- KARANTANSKI USTOLIČEVALNI KIRIELEJSON
- ANTON MARTIN SLOMŠEK (1800–1862): SVOJ JEZIK DOLŽNOST SPOŠTOVATI*
- MATIJA MAJAR ZILJSKI (1809–1892): KAJ SLOVENCI TERJAMO? (1848)
- LOVRO KUHAR - PREŽIHOV VORANC (1893–1950): ODPUSTKI (1933), ODLOMEK
- LAMBERT EHRLICH (1878–1942): PRIDIGA NA SVETIH VIŠARJAH (1933), ODLOMEK
- FRANC SUŠNIK (1898–1980): DUHOVNE OSNOVE NAŠE NARODNE KULTURE (1935)
- GOVOR SKLADATELJA AKADEMIKA LOJZETA LEBIČA, POSVEČEN 600. OBLETNICI POSLEDNJEGA USTOLIČENJA KARANTANSKEGA KNEZA V SLOVENSKEM JEZIKU PREVALJE, DRUŽBENI DOM, 14. MARCA 2014

- USTOLIČENJE KARANTANSKEGA KNEZA – besedilo kantate Franceta Cigana

Za uredništvo knjige smo zaprosili zgodovinarja in latinista dr. Aleša Mavra. Zaupano nalogo urednika je z veseljem prevzel, tako kot vsi povabljeni sodelavci avtorji.

Knjigo smo likovno opremili z deli slovenskih slikarjev (tudi koroških – to so Marko Pernhart, Franjo Golob in Benjamin Kumprej). Jezikovni pregled je opravila Lucija Mirkac, mag.

Knjigo je oblikoval Andrej Knez, Sans, natisnila pa tiskarna Nonparel Škofja Loka.

Knjigo odlikuje bogata vsebina, hkrati pa je tudi lep knjižni izdelek, ima 262 strani, format je 22 × 24 cm. Izdajo knjige je denarno podprla JAK RS.

Mnogo pohval smo prejeli zanjo – tudi s pripombo, da bi ta knjiga sodila v vsak slovenski dom.

Knjigo smo ob izidu predstavili na Prevaljah, Ravnah na Koroškem in v knjigarni Mohorjeve v Ljubljani. Na predstavitvah so sodelovali avtorji Maver, Lebič, Jemec in Mirkac. Sledile bodo še predstavitve v Mariboru in Celovcu.

Knjiga Slovenec sem je Mohorjanova osemdeseta knjiga, z njo smo obeležili tudi 25-letnico delovanja našega društva, ki jo praznujemo letos.

Jožko Kert

Zdi se – nova pesniška zbirka Lidije Polak

V preteklem letu, decembra 2021, je izšla druga pesniška zbirka Lidije Polak.

Dr. David Bedrač, ki je pomagal pri nastanku zbirke Zdi se, na začetku spremne besede pravi:

»Branje Lidijinih pesmi sem v prvem zamahu doživel kot sprehod po pokrajini pesmi, ki rastejo iz tal, ki se skrivajo pod zemljo, ki visijo z dreves, ki priplavajo s tokom umirjene reke, ki škripajo pod stopali, ko ta hodijo po pesku, ki nas žgečkajo z nagajivimi rokami skrivnostne opazovalke sebe, soljudi, narave, vesolja ...«

zdi se

da rožam manjkajo roke
in ljudem vonj
po rožah

da nebu
manjkajo noge
in ljudem hoja po njem
in potem se zazdi
da rože niso resnične in tudi nebo ni
in v enem takih trenutkov
spregledaš
ni te

33. festival Dobrote slovenskih kmetij

Festival Dobrote slovenskih kmetij je zelo pomemben za razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah ter za ohranjanje in prenašanje tradicije, nadgrajene s sodobnimi trendi.

Med 20. in 22. majem so v Minoritskem samostanu na Ptuju – pod okriljem Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, Občine Ptuj, Kmetijsko-gozdarskega zavoda Ptuj ter ob podpori Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – na festivalu Dobrote slovenskih kmetij že 33. zapored podelili priznanja nagrajenim izdelkom. Tema letošnjega festivala so bila olja, zato je bila namesto tradicionalne razstave vseh nagrajenih izdelkov ta namenjena samo nagrajenim oljem oz. izdelkom iz bučnic. Pridelava oljaric in izdelava olja je lahko v teh časih, ko olja na svetovnem trgu primanjkuje, priložnost, da se s tem ukvarjamo tudi na slovenskih kmetijah. Tudi festival se je začel s posvetom o pestrosti slovenskih olj in njihovi uporabi v kulinariki, v prireditvenem šotoru pa sta potekali degustacija jedi s poudarkom na uporabi različnih olj in degustacija različnih vrst olja.

Da bi lahko kakovostne izdelke čimprej označevali z znakom dobrote slovenskih kmetij, so se organizatorji odločili, da bodo nekatere skupine izdelkov ocenili že jeseni, ko je bil objavljen prvi del razpisa. Drugi del razpisa pa je bil objavljen februarja 2022, pri čemer pa so imele vse kmetije letos izjemoma možnost prijaviti prav vse izdelke, torej tudi tiste, ki so že bili ocenjeni v prvem delu. V prihodnje bo tako ocenjevanje potekalo v dveh delih, v jesenskem in spomladanskem času, rezultati jesenskega ocenjevanja pa bodo veljali za naslednje leto, da bo izdelke že mogoče označevati z znakom dobrot z novo letnico od decembra dalje.

Ocenjujejo se izdelki 16 različnih vrst: izdelki iz žit, mlečni izdelki, mesni izdelki, olja, kisi, žgane pijače, suho sadje in

drugi pridelki, vina, sadjevci – sadna vina, sadni in zelenjavni sokovi ter nektarji – bistri in motni, domače marmelade, džemi in sadni namazi, kompoti, konzervirana zelenjava in drugi pridelki, med, čaji, medice; prvič doslej pa so se ocenjevali tudi ribji izdelki. Dopolnilna dejavnost na kmetiji ni pogoj, da se lahko izdelek pošlje na ocenjevanje, kamor je letos skupno prispelo 987 izdelkov, priznanja pa je prejelo 862 izdelkov, od tega 410 zlatih, 240 srebrnih in 145 bronastih priznanj. Festival tako dokazuje, da imamo v Sloveniji še veliko parov pridnih rok. Časi se seveda spreminjajo in tudi kmetijstvo mora temu slediti, v ta namen je bil vzpostavljen portal Dobrote slovenskih kmetij, kjer lahko kupci predstavijo izdelke končnemu kupcu v neposredni bližini in tako širijo kulinarično ponudbo slovenskih kmetij. Prejemniki letošnjih nagrad, ki izdelke tržijo, so objavljeni v digitalnem katalogu, ki je dostopen na spletni strani Dobrote slovenskih kmetij.

Iz Občine Prevalje je bilo na ocenjevanju nagrajenih šest izdelkov. Med prejemniki priznanj so bili:

- Tatjana Ladinek, kmetija HUDOBNIK – zlato priznanje za zeliščni čaj »Sonček«
- Danilo in Martina Libnik, turistična kmetija GRADIŠNIK – zlato priznanje za domači rženi kruh
- Valentina Kordež, kmetija DOBERNIK – zlato priznanje za sladko skuto
- Janez Pušnik – srebrno priznanje za jabolčni kis ter bronasti priznanji za lesnikov kis in koroško špeharico

Ana Krajnc

»Zelemenjava«

Po dveh letih pandemije smo 27. aprila 2022 članice Turističnega društva Poljana ponovno, že četrtič, organizirale »Zelemenjavo«.

Na mize pred poljanskim kozolcem smo »razstavile« vsa semena, sadike zelenjave in cvetja, nekaj konzerviranih dobrot ter postregle s kruhki s čemaževim namazom.

Obiskovalci so si lahko brezplačno vzeli, kar so potrebovali, pa tudi prinesli, česar so imeli preveč.

Ne gre za prodajo, temveč izmenjavo viškov semen, sadik in vsega, kar je povezano s pridelavo na vrtu, tudi izkušnje in nasveti so dobrodošli. Osnovna značilnost »Zelemenjave« je, da je prostovoljna in brezplačna ter da se viški ne zavržejo, temveč razdelijo med uporabnike.

Imeli smo lepo in zanimivo druženje do večera.

Če bodo sadike in semena obilno obrodili, se morda srečamo na jesenski »Zelemenjavi« s presežki pridelkov.

Zahvala vsem sodelujočim!

Marija Stacher, Turistično društvo Poljana

Zdravje v Občini Prevalje v letu 2022

Okolje, v katerem ljudje bivamo in delamo, pomembno vpliva na naše zdravje. Informacije o zdravju prebivalcev, zdravstvenem varstvu in povezanih dejavnikih pa so pomembne za odločanje na vseh ravneh življenja in delovanja skupnosti.

Zato Nacionalni inštitut za javno zdravje od leta 2016 dalje vsako leto pripravi posodobljene podatke o zdravju prebivalcev v slovenskih občinah, ki omogočajo prikaz zdravstvenega stanja ljudi v slovenskih občinah in primerjavo med njimi, z namenom krepitve zdravja in preprečevanja bolezni v lokalnem okolju, kjer ljudje živijo in delajo.

Kazalniki o zdravju in bolezni so zbrani v publikacijah »Zdravje v občini«. So dobro izhodišče in pomagajo pri iskanju ustreznih rešitev za izboljšave.

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI PREVALJE V LETU 2022

ZDRAVSTVENO STANJE IN UMRLJIVOST

Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev v Občini Prevalje je trajala povprečno 22,6 koledarskega dneva na leto na prebivalca, v Sloveniji pa 18 dni. Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil nižji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen pa blizu slovenskemu povprečju. Delež uporabnikov pomoči na domu je bil nižji od slovenskega povprečja.

Prirast prebivalstva je bil negativen (–0,3 promila, v Sloveniji +6,2 promila).

Zelo pomembno od slovenskega povprečja odstopa večina občin na Koroškem pri stopnji hospitalizacije zaradi okužbe z virusom klopnega meningoencefalitisa. Gre za virusno bolezen osrednjega živčevja. Prenašalec virusa je klop. Zaščitimo se lahko s cepljenjem.

DEJAVNIKI TVEGANJA IN PREVENTIVA

Zdravje posameznika je spremenljivo in povezano s številnimi dejavniki. Na nekatere dejavnike, kot so npr. spol, starost in genetika, ne moremo neposredno vplivati, na druge pa lahko. Življenjski slog (kaj in koliko jemo, koliko se gibamo, razvade, ki jih imamo ...), ki ga opredeljuje tudi naš način razmišljanja in delovanja ter način spoprijemanja s stresom, je eden izmed dejavnikov, ki pomembno vpliva – lahko spodbuja boljše zdravje, lahko pa vodi v razvoj bolezni. Zdrav življenjski slog spodbujajo tudi lokalne skupnosti z gradnjo infrastrukture (kolesarske poti, stadion...) in podporo programom društev in javnih zavodov, ki spodbujajo krepitev telesnega in duševnega zdravja.

Vsem državljanom so v določeni starosti na voljo tudi preventivni presejalni programi. Program Zora je preventivni program za odkrivanje predrakavih in zgodnjih rakavih sprememb na maternicnem vratu in je namenjen vsem ženskam med 20. in 64. letom. Program Dora je presejalni program za zgodnje odkrivanje raka dojk in je namenjen vsem ženskam med 50. in 69. letom starosti. Rak dojk je sicer najpogostejši rak pri ženskah v Sloveniji. Program Svit je preventivni presejalni program za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki in je namenjen vsem ženskam in moškim med 50. in 74. letom starosti. Pomembno je, da se na vabila v preventivne programe redno odzivamo, saj s tem močno zmanjšamo možnost za razvoj resne bolezni.

Za vsakogar izmed nas je pomembno, da v okolju nismo izolirani, da imamo podporno mrežo v družini, med prijatelji. Seveda pa je prav tako pomembno, da imamo tudi v lokalni skupnosti možnosti, da se vključujemo v različne dejavnosti, pri katerih se lahko povežemo z ljudmi s podobnimi interesi, ki nam lahko ponudijo podporo in pomoč, ko ju potrebujemo.

OBČINA PREVALJE – ZDRAVO MESTO

Svetovni dan zdravja 2022 – »Naš planet, naše zdravje«

Svetovna zdravstvena organizacija obeležuje svetovni dan zdravja vsako leto 7. aprila. S poslanico »Naš planet, naše zdravje« nas je tokrat nagovarjala, da s svojim načinom življenja vede ali nevede povzročamo krizo okolja in da spremembe, ki jih že čutimo, postajajo grožnja našemu obstoju.

Spodbujala je zavedanje, da lahko obeti za ohranitev planeta postanejo optimistični, če danes, torej takoj, vsi skupaj postanemo del rešitev, vsaj tistih, ki so že doslej prepoznane kot učinkovite za njegovo ohranitev. Le tako lahko razsežnost nekaterih škodljivih vplivov vsaj omejimo.

Poslanici smo pritrdili tudi partnerji projekta »Občina Prevalje – zdravo mesto«. Ta dan smo obeležili z nizom atraktivnih aktivnosti, povezanih z zdravstveno preventivo in ozaveščanjem o pomenu zdravega načina življenja in njegovi pomembni povezanosti z okoljem.

Ker je Evropska unija to leto razglasila za evropsko leto mladih, ki so se v času pandemije covida-19 soočali s številnimi stiskami, so bile aktivnosti namenjene predvsem njim, pa tudi medgeneracijskemu povezovanju.

V Vrtcu Krojaček Hlaček Prevalje in v Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje so na ta dan čas namenili pogovoru o zdravem načinu življenja in nujnim ukrepom, potrebnih za ohranjanje zdravja ljudi in planeta. Osnovnošolci so skupaj z mentorico Sašo Oder na ogled pripravili navdušujočo razstavo risb na temo »Naš planet, naše zdravje«.

Knjižničarki Natalija Golob in Blanka Kasper iz Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika sta v enoti Prevalje pripravili zelo všečno razstavo publikacij in izbranih lepih misli. Bralcem je osvetlila pogled na ta naš čudoviti planet in na vse tisto, kar mu škoduje, ga uničuje ali ga ohranja in varuje.

Z obiskom prizorišča so nas pozdravili stanovalci in zaposleni Doma starejših Na Fari. Druženje je zaradi

še veljavnih zaščitnih ukrepov potekalo pred šolo.

Osrednji dogodek v šolski telovadnici so kulturno obogatili recitatorji, glasbeniki, otroški pevski zbor in folklorna skupina OŠ Prevalje pod mentorstvom Tatjane Mori, Nataše Srnko Gričnik in Irene Hancman.

Poslanico je prebrala Aleksandra Saša Horvat, dogodek so obiskali župan Občine Prevalje dr. Matic Tasič, podžupan Matej Pečnik in ravnateljica osnovne šole dr. Andreja Tinta.

Župan je v nagovoru izpostavil aktualna prizadevanja in podporo občine za ustvarjanje okolja in družbe, ki se osredotoča na dobro počutje in zdravje ter večjo kakovost življenja vseh. Matej Ivartnik z NIJZ OE Ravne je opozoril na pomembnost ohranjanja naravnega okolja in na nujnost ukrepov za njegovo ohranitev za sedanje in prihodnje rodove.

Na poligonu za zdravo gibanje, ki ga je pripravil NIJZ OE Ravne, je več kot 300 otrok navdušeno preizkušalo svoje gibalne sposobnosti. Igrali so se z mavričnim padalom, izdelovali vetrnice, se zabavali v igri »kolo«. Zdravstveni dom Ravne je pripravil kviz »Res je – Ni res«, zabavne gibalne aktivnosti ter stojnico s poučnimi vsebinami. Sodelavki Društva Altra s Prevalj sta skozi igro »kocka dobrega počutja« prikazali otrokom, kako lahko poskrbijo za svoje dobro duševno zdravje. S prikazom zdrave telesne vadbe so se pridružili tudi člani Koronarnega kluba s Prevalj.

Potek dogodka je odlično koordinirala Katjuša Knez iz OŠ Franja Goloba Prevalje. Vsi smo se ob zaključku strinjali, da je dan zdravja minil poučno, zabavno, sproščeno, skratka lepo. Za vse.

Aleksandra Saša Horvat, članica projektnega sveta »Občina Prevalje – zdravo mesto«

NACIONALNI LABORATORIJ ZA ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

JKP Ravne na Koroškem d.o.o.

JAVNO KOMUNALNO PODJETJE LOG d.o.o. Dobja vas 187 - RAVNE NA KOROŠKEM

Poročilo o kakovosti pitne vode na območju Občine Prevalje v letu 2021

- Na območju Občine Prevalje se za 5.252 uporabnikov voda dobavlja iz štirih javnih sistemov za oskrbo s pitno vodo: VS Šumc, VS Leše, VS Šentanel in VS Stražišče.
- Upravljavec javnih sistemov oskrbe s pitno vodo na območju Občine Prevalje je JKP Log. Tehnično in strokovno pomoč pri zagotavljanju kakovosti pitne vode mu nudi JKP Ravne na Koroškem, ki skladno s Pravilnikom o pitni vodi izvaja notranji nadzor pitne vode. Namen notranjega nadzora je spremljanje različnih parametrov z namenom varovanja zdravja ljudi.
- Redno preskušanje vzorcev pitne vode je v letu 2021 izvajal Nacionalni laboratorij

Poročilo o kakovosti pitne vode

Obseg rednih preskušanj vzorcev vode

MIKROBIOLOŠKI PRESKUSI:
- E.coli, enterokoki, koliformne bakterije, skupno število kolonij pri 22 °C in 37 °C

OSNOVNI FIZIKALNO-KEMIJSKI PRESKUSI:
- temperatura, pH, električna prevodnost, barva, motnost, oksidativnost, amonij, nitrit, klorid

DODATNI FIZIKALNO-KEMIJSKI PRESKUSI:
- nitrat, trihalometani

Rezultati preskušanj vzorcev vode za leto 2021

Skupno je bilo v letu 2021 odvzetih 39 vzorcev na mikrobiološka preskušanja, 4 na osnovna fizikalno-kemijska preskušanja, v 2 vzorcih pa se je dodatno določala vsebnost trihalometanov stranskih produktov dezinfekcije. V tabelah so prikazani rezultati preskušanj vzorcev pitne vode, ki so bili odvzeti v okviru notranjega nadzora.

Rezultati mikrobioloških preskušanj pitne vode

VODOOSKRBNI SISTEM	Število odvzetih vzorcev	Število (%) neskladnih vzorcev	Razlog neskladnosti
VS ŠUMC	13	0 (0 %)	/
VS LEŠE	11	0 (0 %)	/
VS ŠENTANEL	10	0 (0 %)	/
VS STRAŽIŠČE	5	0 (0 %)	/

Rezultati fizikalno-kemijskih preskušanj pitne vode

VODOOSKRBNI SISTEM	Število odvzetih vzorcev za redne preskuse	Preskusi na druge parametre	Število (%) neskladnih vzorcev
VS ŠUMC	1	/	0
VS LEŠE	1	/	0
VS ŠENTANEL	1	1 × trihalometani	0
VS STRAŽIŠČE	1	1 × trihalometani	0

Vsi vzorci, odvzeti v letu 2021 na vodooskrbnih sistemih v Občini Prevalje, so bili skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi (Ur. list RS, št. 19 04 35 04 16 06 92 06 25 09 74, 2015 in št. 51, 2017).

Glede na rezultate preskusov vzorcev vode je bila pitna voda na območju Občine Prevalje v letu 2021 dobre kakovosti.

Viri pomoči na področju duševnega zdravja

Iščete pomoč v duševni stiski? Bi se zgolj radi s kom pogovorili, spoznali osebe s podobnimi izkušnjami in dilemami ali poiskali novo podporno okolje? V sklopu Nacionalnega programa duševnega zdravja smo pripravili iskalnik virov pomoči, v katerem lahko interaktivno poiščete obliko pomoči ali podpore, ki najbolje ustreza vašim potrebam in geografski lokaciji. V našem seznamu izvajalcev so zbrane brezplačne zdravstvene ter socialne storitve s področja pomoči v duševnih in drugih stiskah ter krepitve duševnega zdravja.

Ob nujnih in za življenje ter zdravje ogrožajočih stanjih poiščite pomoč v urgentnih centrih oziroma pokličite nujno medicinsko pomoč na 112.

Seznam izvajalcev v mreži virov pomoči je na voljo tudi v obliki PDF-knjižice, primerne za tisk za vsako zdravstveno regijo.
https://www.zadusevnozdravje.si/kam-po-pomoc/mreza-virov-pomoci/

»Prihajam iz generacije jeklenih koroških otrok«

Foto: Orbea Bicycles

Naš odličen gorski kolesar, 25-letni Prevaljčan **Vid Peršak,** je lani v okviru projekta Jekleni poligoni postal ambasador vadbišča na prostem, ki je zraslo tudi na Prevaljah. V ambasadorstvo tega projekta ga je prepričala naša nekdanja šampionka smučarskega teka, sicer ambasadorka jeklene volje Petra Majdič, ki je ob tem z Vidom opravila tudi intervju. Majdičeva je bila torej v vlogi novinarke, Peršak pa je z veseljem odgovarjal na njena vprašanja, povezana tudi z njegovo jekleno voljo, ki jo vsak dan potrebuje na svojem enduro kolesu, ko ga pot vodi čez drn in strn.

Foto: Orbea Bicycles

V enduro kolesarstvu je najbrž redka sezona, ki jo preživiš brez padca ali poškodbe. Kje najdeš voljo, da se vsakič znova pobereš?
»Preprosto. Za to, da se vrnem po vsaki poškodbi, sta ključni definitivno volja, ki prihaja iz tega, da je ljubezen do kolesa tista prava, in tudi ljubezen do športa. Ni mi težko trenirati oziroma počakati, da se poškodba zaceli.«

Kolikšen del tebe je »jeklen«?
»Jeklen? (v smehu, op. a.) V bistvu velik del mene, tudi moja regija je jeklena. Ravne na Koroškem, tudi cela koroška regija je znana po železarstvu oziroma jeklarstvu. Mislim, da je na Koroškem vzgojena taka lepa generacija ljudi, otrok, ki se borimo v športu in na vseh drugih področjih. Skupaj smo jekleni.«

Imaš res kaj jeklenega tudi v sebi?
»Imam! Pred nekaj leti sem imel zlomljeno roko, kar je bila kar težka poškodba, zahtevala je dolgo rehabilitacijo, približno pol leta, tudi z jeklenimi vijaki. Ampak motivacije do športa mi ni nikoli zbila, predvsem me je okrepila, da sem se vrnil še močnejši in z višjimi cilji.«

Sta pri enduru res lahko volja in želja pri izbiri ekipe pomembnejši od rezultatov? Če si nečesa res želiš, v neko ekipo res želiš priti, ali je marketinški koncept v ospredju ali res le rezultati?
»Pri izbiri ekipe je najpomembnejša želja, da delaš za to ekipo. Po drugi strani je tudi zelo pomembno, da znaš predstaviti sebe, da znaš predstaviti svoje sponzorje. To na koncu zahteva velik del športa, ampak je še ena dodatna vrlina, iz katere se ogromno naučiš.«

Ste Korošci tako uspešni športniki tudi zato, ker ste pogosto trmasti in polni te jeklene volje?
»Mislim, da je to tudi eden izmed receptov za uspeh. Za nas Korošce velja, da smo trmasti in vztrajni oziroma preprosto, da se moramo za vse potruditi. Je pa v nas takšno prepričanje, da se moramo izkazati, kar na koncu pripelje tudi do boljših rezultatov.«

Malce v šali bi lahko rekli, da znova dokazuješ, da ste Korošci odlični na snegu. Prejšnjo sezono si namreč odprl z dirko svetovne serije gorskega kolesarstva na ledeniku v Zermattu, kjer je avgusta celo snežilo. Kako se znajdeš s kolesom na ledu in snegu?
»Ja, res je. Tekma v Zermattu je bila nekaj posebnega. Vso sezono smo čakali na ta trenutek. In ko je prišla ta prva dirka avgusta, je močno snežilo in res so bile razmere ekstremne. Ampak to me ni preveč zmotilo, saj večino časa oziroma zime preživim na treningih doma na Koroškem, kjer so razmere podobne. Opazil sem celo, da je bila to moja psihološka prednost na tekmi, ker se je večina tekmovalcev takih razmer ustrašila, meni pa je bil to en običajen dan.«

Foto: OKS-ZŠZ

Če bi bil rojen drugje, torej ne v Sloveniji in ne na Koroškem, misliš, da bi bil podobno uspešen?
»Če gledam le tisto tekmo, vprašanje, ali bi bil enako uspešen. Težko ocenim, kako bi moj razvoj potekal v kakšnem drugem okolju. Drži pa, da je to okolje zelo primerno za take razmere.«

Kaj pa generalno glede tvoje kariere? Prihajaš iz majhne Slovenije, se ti zato morda zdi, da je predsodek o vnaprejšnjem neuspehu zakoreninjen v nas?
»Zdi se mi, da je pomembno, da izkoristimo tisti del, ki naj bi veljal za nas. Torej, da smo trmasti in delavni. Tudi sam se skušam s temi lastnostmi, četudi se pogosto neradi pohvalimo, pokazati v tujini, da smo vredni in da nas kot take tudi cenijo.«

Kaj bi svetoval otrokom, obkroženim z moderno tehnologijo, ko imajo vse na dosegu roke in imajo občutek, da bi lahko nekaj postali, ampak je do tja dolga in težka pot?
»Povsem preprosto: vsem, ki se ukvarjajo s športom ali pa bi se želeli ukvarjati, ni težko. V bistvu se vsakdo lahko spravi ven, naredi nekaj zase, da pride na določen nivo. Četudi lahko verjamete, da navkljub trdemu treningu in vztrajnosti sploh ni nujno, da se vam uresniči, kar si želite. A možnosti so vedno in za vsakogar.«

Kako si se sploh znašel v kolesarstvu?
»Povsem spontano. Ko sem bil majhen, sem treniral veliko drugih športov. Moj oče je profesor športne vzgoje, tako da glede športa ni bilo težko. Vedno smo 'športali' in se ukvarjali z različnimi panogami, kolesarstvo pa me je nekako vseskozi spremljalo. Mogoče tudi zato nisem uspel v kakšnem drugem športu, ker sem vedno, preden sem šel na trening, na primer odbojke, pred tem dve uri kolesaril. To pa ni najboljši recept za odriv na trdih podlagah (v smehu, op. a.). Kolesarstvo je vseskozi šport, ki mi je všeč. Dogaja se zunaj, dopušča ti svobodo .... Potem pa sem začel trenirati in je sam razvoj dogodkov vodil v to, da sem, kar sem.«

Lanska sezona je bila prva, ko je zate skrbelo celotno profesionalno moštvo Orbea Fox. Drži, da zdaj zgolj pred tekmo sedeš na kolo, vse drugo pa pripravijo drugi?
»Ja, res je, da s tovarniško ekipo oziroma s profesionalno ekipo pride veliko olajšav, kar se tiče treninga in tekmovanj. A pridejo druge obveznosti, za katere včasih nisem imel toliko časa. V določeni meri se stvari spremenijo, količina dela, ki ga moraš vložiti v uspeh, pa je načeloma enaka ali pa se še poveča. A tudi tisti, ki jim je kolo le postavljeno pred tekmo, naredijo povsem enako, kot morajo vsi drugi, ali pa mogoče še kaj več, da so na koncu najboljši.«

Nasvet mladim: zakaj bi šli ven, na zrak, na kolo?
»Največje bogastvo v življenju je, da si najdeš nekaj, kar te veseli. Ni pomembno, ali je to šport ali je to karkoli drugega. Bistveno je, da nekaj počneš, kar te veseli, pa da to res delaš z največjo strastjo in z ljubeznijo. Mislim, da je to največ, kar lahko najdeš v življenju.«

Petra Majdič

Jekleni poligoni za vadbo na prostem

Jekleni poligoni za vadbo na prostem so skupni projekt Olimpijskega komiteja Slovenije – Zveze športnih zvez (OKS – ZŠZ) in Skupine SIJ – Slovenska industrija jekla. S postavljanjem poligonov po Sloveniji želijo spodbujati gibanje na svežem zraku in prispevati k dostopnosti kakovostne športne infrastrukture za vsakogar. Doslej so postavili že 16 poligonov, vsak pa ima svojega ambasadorja, vrhunskega športnika, ki je zaznamoval kraj, v katerem stoji poligon. Ambasadorka projekta Jeklena volja Petra Majdič prebuja notranjo moč v vseh nas z besedami: »Preizkusi in prebudi svojo voljo z vadbo na jeklenem športnem poligonu. Naj te vodi zavedanje, da ti nihče v življenju ne more zagotoviti, da boš postal najboljši. Lahko pa se zaneseš na svojo voljo, ki je edino zagotovilo, da se dan za dnem trudiš postati boljši in dosežeš svoj cilj.«

Jekleni poligon za vadbo na prostem v Prevaljah:
https://sijpoligoni.olympic.si/sij-poligoni-v-Sloveniji/prevalje

Tanja Glušič je prikazala odlično pripravljenost na prvi tekmi za svetovni pokal

V Salt Lake Cityju je 24. in 25. maja 2022 potekala prva tekma v paraplezanju za svetovni pokal. Udeležili so se je tudi trije člani slovenske paraplezalne reprezentance: Tanja Glušič, Matej Arh in Manca Smrekar.

Prvi dan tekmovanja so potekale kvalifikacije. Tanja je odlično opravila s prvo smerjo v kvalifikacijah, saj je dosegla vrh, v drugi smeri pa nama je zmanjkalo časa en oprimek pod vrhom. Kljub temu je kvalifikacije končala na prvem mestu. V finale se je uvrstila tudi Manca Smrekar. Tanja je svojo odlično pripravljenost pokazala tudi v finalu, ko je smer preplezala do vrha in se na koncu veselila prve letošnje zmage.

»Zelo sem vesela, da sem že na prvi tekmi letošnje sezone priplezala do zlata. Zadovoljna sem z nastopi v kvalifikacijah, kjer sem v prvi smeri priplezala do vrha, v drugi pa mi je zmanjkalo nekaj sekund, tako da sem jo zaključila gib pod vrhom. Kljub temu sem ob koncu kvalifikacij suvereno zasedala prvo mesto. Finalno smer sem plezala kot zadnja, upoštevala vsa trenerjeva navodila in jo uspešno preplezala ter si s tem zagotovila zmago. Ob prvem nastopu z novim selektorjem Gregorjem sva pred tekmovanjem naredila načrt, ga dobro izvedla in pometla s konkurenco,« je ob uvodni letošnji zmagi povedala Glušičeva.

Ko ob koncu tekmovanja potegnem črto, sem s prikazanimi nastopi naših reprezentantov zadovoljen. Tanja je svojo nalogo opravila z odliko. Pokazala je odlično pripravljenost s svojo vzdržljivostjo in hitrostjo plezanja. Tudi najina komunikacija je bila odlična – v mikrofon ji govorim, kam naj prestavi levo nogo, levo roko ... Manca je odlično odplezala v kvalifikacijah, zasedla je tretje mesto. Njen finalni nastop je bil dober do trenutka, ko je zašla v težave in nastop končala na petem mestu. Matej je kot edini izmed članov imel pred tekmo zdravstveni pregled in bil kvalificiran v kategorijo Rp2; padel je na spodnjo mejo za to kategorijo, drugače bi bil v Rp1. To pomeni, da je tekmoval s tekmovalci, ki imajo neprimerljivo boljše zdravstveno stanje. Vseeno je pokazal dobre nastope in sem tudi z njegovim nastopom zadovoljen. Ko se vrnemo v Slovenijo, bodo sledile še videoanaliza in priprave na naslednjo tekmo, ki bo konec junija v Innsbrucku.

Sezona se sedaj seli v avstrijski Innsbruck, tam želimo ponoviti uspeh iz Amerike.

Gregor Selak, selektor paraplezalne reprezentance

Zelo uspešno leto za OK Prevalje

Kazalniki dobrega leta so se začeli z rekordnim članstvom, ki je po dolgih letih preseglo število 120. Da so punce željne igranja odbojke, se je kazalo tudi pri udeležbi na treningih, saj so bile določene kategorije tako obiskane, da smo morali skupine razdeliti. Tekmovalna sezona se je začela oktobra in sledili so prvi uspehi. Člansko ekipo, v kateri igrajo same domačinke, smo dopolnili z mladinkami in uspešno štartali s ciljem osvojiti prvo mesto in se tako uvrstiti v 1. B DOL. Cilj je bil po 18 krogih dosežen. Odbojkarice so nanizale 17 zmag in le en poraz, pa še tega z rezultatom 3 : 2 in zadnjim nizom 15 : 13.

Tudi mlajše ekipe so prav tako začele nastopati oktobra. Ekipa mlajših deklic je štartala odlično, a je zaradi okužbe s covidom-19 bila na tekmah nepopolna in obe tekmi izgubila. Toda tekmovalke in trener Marko Drevenšek so vedeli, da je to šele začetek, in pričeli so s trdim delom na treningih. Od takrat dekleta v celotni sezoni niso več izgubila in po 20 odigranih tekmah so v finalu suvereno premagala še NKBM Branik Maribor z rezultatom 2 : 1. Tako so postale državne prvakinje v kategoriji »mala odbojka«.

Tudi druge ekipe so nastopile na državnem prvenstvu. Mladinke so osvojile 9. mesto, kadetinje 30., deklice I 15., deklice II 72., mala odbojka II pa 46. mesto.

Poleg tekem državnega prvenstva so se mlajše kategorije udeležile tudi turnirjev doma in v Italiji. Na turnirju Pokal Savinjske doline v Šempetru sta bili obe ekipi izjemno uspešni. Ekipa deklice 2 je pod vodstvom Anje Zdovc v kategoriji »začetniki« osvojila 1. mesto. V kategoriji »deklice« pa je ekipa Marka Drevenška osvojila 3. mesto.

Igralke najmlajše skupine so se udeležile dveh turnirjev, in sicer v Šempetru in na Prevaljah. Na domačih tleh je potekal 1. Turnir za pokal Bralne značke, ki ga bomo ponovili tudi prihodnje leto.

Za konec sezone sta se ekipi deklic U16 in U14 na povabilo »ŠD Urnaut volley« udeležili turnirja Volley4EU v mestu Paese v Italiji. Na turnirju je sodelovalo 18 ekip iz Italije, Srbije, Hrvaške in Slovenije. Tekmice so spoznale, kako igrajo odbojko njihove vrstnice, in brez aplikacije »Google translate« navezale nove stike.

Košarkarska šola Jezerniki Prevalje

Sezona 2021/2022 je bila šesta sezona delovanja Košarkarske šole Jezerniki Prevalje. Na območju Občine Prevalje smo v letošnjem šolskem letu izvajali vadbo košarke za 42 otrok v starosti od 7 do 15 let.

Po dveh »kovidnih« sezonah, ko svojih aktivnosti zaradi slabih epidemioloških razmer nismo mogli izpeljati v celoti, je letošnja sezona potekala v čisto drugačni luči. Vadbene aktivnosti smo pričeli z začetkom avgusta in jih nemoteno, razen posameznih karanten, izvajali do konca šolskega leta. Prvič pa nam je uspelo izpeljati tudi celotno sezono v tekmovanjih pod okriljem Košarkarske zveze Slovenije. V prejšnjih dveh sezonah so bila tekmovanja prekinjena sredi leta. Na državnem prvenstvu smo nastopili z ekipo U13, za katero pa so lahko, zaradi prekinjenih tekmovanj v prejšnji sezoni, nastopali tudi leto starejši igralci. Ekipa U13 je odigrala 22 ligaških in 2 pokalni tekmi. Zaradi organizacijskih težav, brez narisanih črt na stranskem igrišču, pa smo morali za nastop v uradnih tekmovanjih odjaviti ekipo U11.

Pred uradnim zaključkom sezone je pred nami še največji poletni izziv. Čaka nas organizacija Mini košarkarskega kampa Jezerko, s katerim želimo osnovnošolski mladini omogočiti aktiven začetek šolskih počitnic ter pritegniti tudi tiste, ki se do sedaj še niso srečali z »oranžno« žogo. Že pred zaključkom sezone pa so naše misli usmerjene v prihodnjo sezono, v kateri nas čakajo novi izzivi. Za nastope v uradnih tekmovanjih krovne košarkarske zveze smo prijavili ekipo U16, poleg nje pa bomo v uradnih tekmovanjih nastopili tudi z ekipo U14 in pogojno tudi z ekipo U12. Kljub novim organizacijskim izzivom z optimizmom zremo v novo sezono, v kateri želimo pokazati, da se tudi na Prevaljah igra »dobra« košarka.

Matic Burjak

